

ÉLETTÜNK

LIII. évf. 4. szám

Az európai magyar katolikusok lapja

2021. április

FERENC PÁPA IRAKBAN JÁRT

Ferenc pápa 2021. március eleji apostoli látogatása történelmi jelentőségű volt, első alkalommal utazott ugyanis katolikus egyházfő Irakba. A 84 éves Ferenc pápának 15 hónap után ez volt az első útja a Vatikánon kívül.

Az út előtt öt és teljes kíséretét, köztük mintegy hetven újságíró beoltottak a koronavírus ellen és az iraki kormány is magas biztonsági feltételeket biztosított a négy napos látogatás során. Ferenc pápa március 5-én, pénteken reggel kezdte meg 33. nemzetközi apostoli útját.

A Szentatya a bagdadi repülőtér VIP-várótermében helyi idő szerint 14 órakor találkozott az ország miniszterelnökével, majd az elnöki palotában tartották meg a hivatalos fogadóünnepséget. Az államelnök dolgozószobájában tett udvariassági látogatás után a pápa az elnöki palota nagytermében elmondta első hivatalos beszédét a politikai vezetőknek, a civil társadalom képviselőinek és a diplomáciai testületnek. Délután a bagdadi Üdvösség Nagyszónya elnevezésű szír-katolikus székesegyházban az ország püspökeivel, papjaival, szerzeteseivel, szerzetesnőivel és hitoktatóival, este pedig a bagdadi Scholas Occurrentes Alapítvány programjaiban részt vevő fiatalokkal találkozott.

A második napon, szombat reggel a pápa Najaf városában felkereste Sayyid Ali Al-Husayni Al-Sistani nagyajátollahot, a legfőbb síita vallási méltóságot, majd találkozott a három ábrahám vallás képviselőivel az iraki káldok Ur városában. Délután káld katolikus rítusú szentmisét celebrált Bagdad Szent Józsefről nevezett káld katolikus új székesegyházában. A szentmisét káld, arab és olasz nyelven mutatták be.

Ferenc pápa vasárnap délelőtt 10 órakor érkezett meg Moszul Hosh al-Bieaa terére, ahol elsőként Najib Mikhael Moussa domonkos szerzetes, moszuli káld érsek köszöntötte őt, majd egy katolikus és egy muzulmán tanúságtétel hangzott el. A pápa imádkozott a háború összes áldozatáért, és arra kérte a Ninivei-fennsík keresztényeit, hogy a megbocsátás és a testvériség alapján építsék újjá közösségeiket. Ezután az észak-iraki Qaraqosh Szeplőtelen Fogantatásról elnevezett templomában találkozott a keresztény közösség tagjaival. Elimádkozta velük az Úrangyala imádságot és vigasztaló szavakkal bátorította őket.

Magyarország Üldözött Keresztények Megsegítéséért Felelős Helyettes Államtitkárságának vezetője, Azbej Tristan azokban a napokban a moszuli érsek meghívására Irakban tartózkodott és vasárnap reggel lehetősége nyílt, hogy Moszulban az összmagyarság nevében üdvözlje Ferenc pápát. Áldást kért és kapott a Szentatyától az üldözött keresztényekért folytatott Hungary Helps misszióra, és jelezte, hogy várjuk őt szeptemberben Budapestre.

Vasárnap délután helyi idő szerint négy órakor a Moszul és Karakos közepén fekvő Erbilben a város stadionjában Ferenc páp több ezer iraki katolikus hívővel ünnepelte az Eucharisziát. Annak végén így búcsúzott a lelkes iraki keresztény hívektől: „Szálem! Szálem!

Simpf János HÚSVÉTI ÉNEK

Zengje föld és zengje ég,
útra hívó messzeség:
Feltámadt Krisztus!

Hirdesse kürt, harsona,
meleg hangú fuvola:
Feltámadt Krisztus!

Csobogja a friss patak,
míg a völgybe leszalad,
Feltámadt Krisztus!

Zúgják zordon fenyvesek,
visszhangozzák vén hegyek:
Feltámadt Krisztus!

Kacagja víg napsugár,
valahányszor földre száll:
Feltámadt Krisztus!

Illatozza száz virág,
vízre hajló barkaág:
Feltámadt Krisztus!

Lengje szellők bársonya,
új tavaszok mámore:
Feltámadt Krisztus!

Zengje öreg – fiatal,
„Ez a legszebb diadal,
Feltámadt Krisztus!”

Szálem! Béke! Béke! Béke! Isten áldjon meg mindenkit! Isten áldja meg Irakot! Ezt az országot mindig a szívemben fogom hordani.”

Repülőgépe Bagdadban március 8-án reggel 8 óra előtt emelkedett a magasba. A szokásos fedélzeti sajtókonferencián hangzott el az a számunkra oly nagyon fontos kijelentése: „*Most Magyarországra kell mennem a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus zárószentmiséjére.*”

Szeretettel várjuk őt 2021. szeptember 12-én a Hősök terén! (Szerk.)

MEGTÖRTÉNT A CSODA

Írta: Sebestyén Péter

Kipling *A dzsungel* könyvében csodálatosan leírja, hogy a hideg évszakot követően, amikor a Nap melegebben süt, megváltozik a füvek, a vizek, a lombok illata, más lesz a szerek suhogása, más-ként szól a madárfütty, s akkor mintha megremegne a vadon: az állatok kiráz-zák mancsukból a téli álmat, megnyújtóztatják izmaikat, majd nekierednek és futnak. Futnak mámorosan és felszabadultan, minden erejüket élvezettel megfeszítve, és nem tudnak betelni az élet pezsgő-sodró erejével. Kipling leírása műfajilag egy szép mese – de micsoda igazságot tartalmaz! És mégis ez az igazság csak előjátéka az emberiség tavaszának, amelyet Isten húsvét hajnalán ott a kertben készített nekünk. *Hová tetted?* – kérdezi Mária Magdolna, mert izalmában a kertésznek hiszi a Mestert. Az első húsvét, mint egy lefátyolozott jelzés, mint egy éjszakában felvillanó reklámtábla fénye, jelezte: megtörtént a csoda. Az élet átszakította a halál korlátját – mint a győztes, aki a startból a finisbe érkezik, a pályát végigfutja, legyőzve minden akadályt. Jézus Krisztus legyőzte a halált, és

feltámadásával megmutatta Isten végtelen szeretetét, amely erősebb a halálnál.

A napokban olvastam egy kedves történetet. Egy vak ember ott ült az épület előtt a lépcsőn, kalappal a lábánál, és a kezében egy táblát szorongatott, amelyen a következő szöveg állt: *Vak vagyok! Kérem, segítsenek!* Sok ember elment mellette, többek között egy újságíró is, és látta, hogy a kalapban csak néhány aprópénz van. Lehajolt, beledobott pár érmét, és anélkül, hogy bármit kérdezett volna, a tábla másik oldalára egy másik mondatot írt. Délután újra a vak ember mellett ment el, és látta, hogy a kalap tele van érmékkel, papírpénzekkel. A vak ember felismerte az újságíró a lépteiről, és megkérdezte tőle, ő volt-e az, aki átírta a tábla szövegét, és mit írt rá valójában. Az újságíró így válaszolt: *Semmi olyat nem írtam, ami nem lett volna igaz. Csupán átfogalmaztam a te so-raidat.* Utána elmosolyodott és elment. A táblán pedig ez állt: *Tavasz van, de én ebből semmit sem láthatok.*

(folytatás a 2. oldalon)

KILENCVENÉVES A Vatikáni RÁDIÓ

Fennállása 90. évfordulóját ünnepli idén a XI. Piusz pápa akaratából született, Guglielmo Marconi által tervezett és létrehozott Vatikáni Rádió. A Szent-szék műsorszolgáltatója ma 41 nyelven szól a hívekhez, mindennap elviszi az Evangélium szavait és a pápa hangját az egész világra. Évente csaknem 12 ezer órányi sugárzott adás, kommentárokkal, információkkal, liturgikus és zenei programokkal – így összegezhető a Vatikáni Rádió tevékenysége.

„A 90. évfordulót ünnepeljük, miközben az egész emberiség egyik legnagyobb próbatételét éljük meg a COVID-19 járvány miatt. Küldetésünk mindig is az volt, hogy senkit ne hagyjunk magára, és elvigyük a keresztény üzenet reményét, a pápa hangját az emberekhez, továbbá hogy az Evangélium tükrében értelmezzük a történéseket. A jelenlegi időszak újabb kihívások elé állított bennünket. Például a műszaki és szerkesztőségi munka megsokszorozódott, amikor 2020. március 9-én Ferenc pápa úgy döntött, hogy előben mutatja be a szentmisét a Szent Márta-házban, lehetővé téve az egész világ számára, hogy vele imádkozzon, mivel számos országban felfüggesztették a hívek részvételével megtartott szertartásokat. A több nyelven sugárzott közvetítések mellett új programokat, podcastokat, hangoskönyveket hoztunk létre, hogy mindenkinek közel legyünk, hogy elérjük a bolygó minden szegletét. Ezekben a hónapokban a tájékoztatás mellett folytatjuk a közelség, a segítségnyújtás és a szolidaritás történeteinek elbeszélését. Megmutatjuk az egyház és a társadalom egészének azon arcát, amely hidakat épít, gyakran teljes csendben segít és befogad” – fogalmazott a rádió egyik előjárója, Massimiliano Menichetti az alkalomra írt vezércikkében.

A rádió a bolygó számos részén amellett, hogy műsört sugároz, képeket, üzeneteket, párbeszédet is közvetít, és a közösségi médiában is jelen van, ami azonnali és gyors híradást tesz lehetővé. „Az a hivatásunk, hogy mindenkinek eljuttassuk az Örömhírt. A Ferenc pápa

által elindított reform egy új dimenziót is megnyitott számunkra, amely a más médiumokkal való integrációt jelenti, kezdve az Osservatore Romano vatikáni napilappal való egyesülést. A Vatikáni Rádió 69 országból érkező munkatársai tették lehetővé a Vatikáni Hírportál, a Vatican News megszületését, ahol videó-, fotó-, hang- és szövegformában található hírek. Példaként: a rádiós podcastokat a Kommunikációs Dikasztérium közösségimédia-felületein keresztül is terjesztjük, gyakran képek és ábrák kíséretében. Továbbá: a rádióhírek vagy műsorok gyakran az Osservatore Romano weboldalain is megjelennek és cikkei között is szerepelnek. Ez egy nagyszerű csapatmunka eredménye, és még mindig úton vagyunk” – mutatott rá Massimiliano Menichetti.

A Vatikáni Rádió mindig sok nyelven szól hallgatóihoz. A most létrejött web-rádió olasz, francia, angol, spanyol, portugál, német és örmény nyelven indult el. Idén csaknem 30 nyelvű élő csatornát hoznak létre, amelyeket lehet majd hallgatni a rádió weboldalán is, amelyet kifejezetten a Vatikáni Hírportállal (Vatican News) összhangban fejlesztettek ki, és a Vatikáni Rádió mobilalkalmazáson keresztül is. A műsorkészítésben bőséges helyet kap a zene és a latin nyelvű liturgia.

A Vatikáni Rádió műholdas, DAB+, digitális, internetes formában és természetesen hertz hullámon keresztül is sugároz. Különösen a rövidhullámok tesztelik meg azt, ami Ferenc pápa határozott kérése, vagyis hogy elérjék a világ periferiáit. (folytatás a 2. oldalon)

KILENCVENÉVES A Vatikáni Rádió

(folytatás az 1. oldalról)

„Nagy hatással volt ránk Pierluigi Maccalli atya, a 2018-ban Nigerben elrabolt és 2020 októberében szabadon bocsátott pap tanúságtétele. Szabadulása után arra vágyott, hogy meglátogathasson minket. Elmondta, hogy fogsága idején, a Szahara sivatagban fogvatartói adtak neki egy rövidhullámú rádiót, ami számára a friss levegő ablakát jelentette. Ennek a kis doboznak köszönhetően »bár többször meg kellett javítani, és kettőtört«, franciául és olaszul hallgatta a Vatikáni Rádiót, és részt vehetett a pünkösdi szentmisén is a pápával. Ezt a közelséget soha nem fogja elfelejteni. Amióta megismertük ezt a történetet, minden alkalommal, amikor azt tanulmányozzuk, hogyan lehet optimalizálni az Afrikába küldött sugárzásokat, a szívünkben hordozzuk azt, amit Maccalli-adásoknak nevezünk” – hangsúlyozta Massimiliano Menichetti.

A Vatikáni Rádió nagy szolgálati múltja van, amelynek keretében támogatta a hitet, a szabadságot, az igazságot, az egyházat. Ezt a történelmet évtizedekig a jezsuiták irányították, akik még mindig sok szerkesztőséget vezetnek. XI. Piusz pápa első rádióüzene-tében „minden népet és minden lényt” megszólított. XII. Piusz pápa a Vatikáni Rádióadó mikrofonján keresztül közvetítette felhívását, hogy a feszültségek ne vezessenek a második világháború szakadékaiba. Azokban a sötét években a Rádió csodálatra méltó szolgálatot teljesített azzal, hogy hídként működött, és segített híreket szerezni eltűnt emberek vagy foglyok ezreinek sorsáról. A Rádió minden falat legyőzött: a totalitarizmus éveiben sokan titokban hallgatták, saját életük kockáztatásával, mert csak így vehettek részt a szentmisén. Mintegy 3000 órányi adásban számolt be a rádió a II. Vatikáni Zsinatról, majd a pápák számos nemzetközi útjáról. Később a Vatikáni Rádió alapítótagként csatlakozott az Európai Műsorszolgáltató Unióhoz (EBU), a közszolgálati média legnagyobb világ-szövetségéhez. „Hihetetlen 72 napot élt meg a Rádió, amely VI. Pál halálával kezdődött és a történelemben a »Három pápa éve« néven vált ismertté, ami próbára tette az egész intézményt. Később szembenéztünk a digitális forradalommal, amelyet a műholdas műsorszórás követett, és más állandó kihívásokkal, elérkezve a most megélt világvárányig, mindig közel állva mindazokhoz az emberekhez, akik hallgatnak bennünket” – zárja cikkét Massimiliano Menichetti.

Ferenc pápa: mutassátok meg az igazságot

A Vatikáni Rádió nyolc pápája közül Ferenc pápa a hatodik, aki kerek számú évfordulót ünnepelhet. A műsorszolgáltató munkaközösségéhez intézett jókívánásaiban a médiáról szóló tanításai visszhangoznak; arra ösztönzi a rádió munkatársait, hogy az élet „igazságán” alapuló híreket készítsenek. „Kedves testvérek, boldog évfordulót kívánok!” – kezdte üzenetét a pápa. „Fontos, hogy megőrizzük történelmünk emlékeit, és hogy ne a múlt iránt legyen nosztalgia, hanem inkább a jövő iránt, amelynek építésére kaptunk meghívást. Köszönöm a munkátokat. Köszönöm a szeretetet, amit belefektettek. A rádióknak megvan az a szépsége, hogy a legtávolabbi helyekre is eljuttatja a szót. Ma ezt képekel és szöveggel is ötvözve teszi. Bátran és kreatívan folytassátok munkátokat, amelyben a világhoz szóltok, és ezáltal építetek ki egy olyan kommunikációt, amely képes arra, hogy megmutassa nekünk a dolgok igazságát” – fogalmazott üzenetében Ferenc pápa.

P. Lombardi: A találkozás és a párbeszéd helye

A közel száz év során a rádió megélte és kommentálta a világtörténelem meghatározó pillanatait, mint például a vasfüggöny lehullását. Éppen azokban az években érkezett a Vatikáni Rádióhoz Federico Lombardi jezsuita atya: 1990-től programigazgatóként, majd 2001-től 2013-ig főigazgatóként végezte szolgálatát. Most a 90. évforduló alkalmából adott interjújában ismertette, hogy ezek az események miként változtatták meg a helyi egyházak felé irányuló kommunikációt, amelyek éppen felszabadultak az elnémitottság csendjéből.

„Ezek meghatározó évek voltak – hangsúlyozta P. Lombardi. – Amikor leomlott a fal, II. János Pál pápasága teljében jártunk, aki már sokat tett utazásaival a helyzet megváltoztatásáért. Teljesen új lehetőség nyílt a függönyön túli, a kelet-európai szerkesztőségek és országaik kapcsolatában. Lehetővé vált az interjúkészítés, a helyi tudósítások, az utazások, a kapcsolattartás, amelyek korábban rendkívül ritkák és korlátozottak voltak. Számomra nagyon fontos volt világossá tenni, hogy bár a falak leomlottak, a kommunizmus megdőlt, az ellenség vereséget szenvedett, még mindig szükséges van ezekre a keleti programokra. Olyan egyházat, társadalmat és népeket szolgáltunk, amelyek az átmenet időszakát élték meg. Ezért nekünk is meg kellett újítanunk hozzájárulásunkat az új kommunikációs lehetőségek kihasználásával, az új problémák és a hallgatók új helyzetének kezelésével. Szemléletformáló beszédek lehetett közvetíteni az egyház nézeteiről, a társadalom problémáiról, arról, hogy mit jelent demokráciában élni és szembenézni egy nyugati kultúrával, amely meglehetősen lendületesen hatolt be ebbe az eltérő világba. Ezek voltak azok a fontos problémák, amelyeket a programoknak új módon kellett megoldaniuk. Más helyzet alakult ki, amelyben továbbra is biztosítani kellett a műsorszórás folytonosságát a megváltozott helyzetben.”

P. Lombardi a Vatikáni Rádió soknyelvűségével kapcsolatban kifejtette: „Természetesen a kezdetektől fogva szükséges volt, hogy a Rádió számos nyelven sugározzon a különböző népek elérése érdekében, először elsősorban Európában, majd más kontinenseken is. De ez nem annyit jelentett, hogy egy beszédet ugyanúgy megfogalmazva közvetítsen a különböző nyelveken, hanem mindenekelőtt az egyház és a pápa nézetét kifejező közös üzenet sugárzásáról volt szó a hallgatók számára, akik különböző kultúrákban és körülmények között éltek. Ez a Vatikáni Rádió történelme során folyamatosan fejlődött. [...] nem csak fordításról volt szó, hanem arról, hogy az adott világhoz és kultúrához szóljanak a rádió munkatársai, akik ismerték ezt a kultúrát, annak képviselői voltak annak ellenére, hogy itt éltek Rómában.”

A Vatikáni Rádió, és kiváltképpen az olasz szerkesztőség, mindig a találkozás és a párbeszéd helye volt. „Az idő múlásával növekedtek azok a lehetőségek, hogy a rádió a találkozás és párbeszéd helyévé váljon, és ne csak egy mikrofon legyen, amelyen keresztül üzeneteket küldtek a központból a periferiára. Itt tehát a párbeszédet folytató egyház üzeneteiről van szó, amely dialógushoz már VI. Pál is annyira ragaszkodott, és amely aztán az ökumenizmus, majd a különböző vallásokkal folytatott párbeszéd irányába is fejlődött. Gondoljunk csak II. János Pálra Assisiben, majd a további fejleményekre most Ferenc pápával. Tehát a rádió kicsit szabadabb megnyilatkozásoknak is teret biztosított, vagy akár a vendégek élő párbeszédére is lehetőség nyílt” – hangsúlyozta P. Lombardi.

„Mindig teret adtunk a más keresztény felekezetekkel folytatott ökumenizmusnak. Mindig is büszkék voltunk arra, hogy szerkesztőségeinkben nem katolikus keresztények is jelen voltak, akikkel tökéletes és teljes együttműködést folytattunk. Más vallásokkal kapcsolatban is mindig nagyon örültünk annak, ha interjúkat készíthettünk, találkozhattunk, párbeszédet folytathattunk képviselőikkel. [...] Interjúkat készítettünk számos ország különböző személyiségeivel, akik lehetővé tették számunkra, hogy a nemzetközi kérdéseket is nagyon gazdag és nagyon széles körben elmélyítsük” – zárta az interjút P. Federico Lombardi.

Hálaadó szentmise

Február 12-én, a Vatikáni Rádió 90. születésnapján Pietro Parolin bíboros államtitkár hálaadó szentmisét mutatott be a Szent Péter-bazilika Katedra-oltáránál. A Szent Szék Kommunikációs Dikasztériumát Paolo Ruffini prefektus és Andrea Torielli, a Vatican News szerkesztőségi igazgatója képviselte. A rádió munkatársai, szerkesztők, bemondók, technikusok szintén részt vettek a szentmisén. A mintegy húsz koncelebráló pap között jelen volt P. Federico Lombardi is.

Homíliájában Parolin bíboros három kulcsszó köré csoportosította mondani valóját: nyitottság, egyetemesség és kapcsolat. „Örömmel viszem veletek együtt az oltárra hálaadásunkat a Vatikáni Rádió 90. évéért – kezdte beszédét a bíboros államtitkár. – Az Úrnak ajánlott hálaadásunkba belefoglaljuk mindazokat, akik ebben a jelentős nagyságú időszakban felajánlották és továbbra is felajánlják nagylelkű szolgálatukat a Pápa hangjának a közvetítésében a világ felé. Ma jobban, mint valaha, szükség van a jótékony üzenetek terjesztésére egy olyan kommunikációs környezetben, amely inkább a hasznosra irányul, semmint az emberre, és éppen ezért gyógyításra szorul...”

Elsőként a nyitás, a nyitottság témáját elemezte Parolin bíboros. A Vatikáni Rádió kezdetétől fogva nyitást jelentett a világra, és nem is csak „földrajzi” értelemben, eljutva a föld végső határáig, hanem „történelmi” szempontból is, amikor mérföldkövé vált a hírközlési megújulásban. Guglielmo Marconi a felfedezésével a technológia élcsoportához tartozott. „Ma is nélkülözhetetlen, hogy megnyíljunk korunk megváltozott körülményei előtt, nem is csak stratégiai szempontból, hanem a hit alapvető igénye miatt” – mondta az ünnep szónoka.

Parolin bíboros beszédének második gondolata az egyetemességről szólt. Emlekeztetett: a Vatikáni Rádió olyan hálózati kapcsolatrendszer teremtett, amely a katolikus egyház univerzalizmusának, egyetemességének és péteri szolgálatának a kifejezése. Áthatolt a vasfüggönyön is és eljuttatta Isten jelenlétét a totalitárius diktatúrákba, amelyek tagadták a létezését.

Parolin bíboros beszédének harmadik kulcsszava a kapcsolat volt. A Vatikáni Rádió úgy adta jelét a kapcsolatnak, hogy „hatékony keze” lett az Államtitkárság Információs Hivatalának, amely felkutatta a háború során szétszóródott és eltűnt embereket. Ez a kapcsolati háló több mint egymillió embert talált meg üzenetével éppen a kapcsolatleremtés révén. Ma Ferenc pápa szavát követve úgy kell kommunikálni, hogy „az emberek ott érzik el és úgy, ahol és ahogy vannak”. Isten Szava ugyanis akkor hatékony, ha „lát”, ha belevon egy tapasztalatba, amely kezével érinti az életet. Befejezésül Parolin bíboros arra biztatta a Vatikáni Rádió vezetőit és alkalmazottait, hogy szolgálatukat az Úrral való transzparens kapcsolatra alapozzák, amiben számíthatnak az ő megbecsülésére és imádságára.

Habsburg-Lotharingiai Eduárd videóüzenetben köszöntötte

Magyarország szentszéki nagykövete videóüzenetben küldte el jókívánásait a 90 éves Vatikáni Rádióknak és osztotta meg az ahhoz fűződő emlékeit. Személyes és érzelmekkel teli emlékek fűzik Habsburg-Lotharingiai Eduárdot a pápa rádiójához. Gyermekkorában iskolába indulás előtt mindig hallotta, ahogy a rádióban fölhangozik a jól ismert szignál, a *Christus vincit*. A reggeli szentmiseközvetítést hallgatta rendszerint vagy az egyházi hírósszefoglaló szót a rádióból. Ezeket a műsorokat szívesen követi ma is. A *Christus vincit* szignál közel áll szívéhez: a katolikus egyház szívével kapcsolja össze a híveket, ennek szimbóluma a szép dallam. Mint mondta, szentszéki nagykövetségként nagy öröm számára, hogy a Vatikáni Rádió közvetlen közelében, olykor azzal együttműködve dolgozhat a Vatikánban. „Mindent jól kívánok az intézménynek, Isten éltesse sokáig a 90 éves Vatikáni Rádiót!” – hangzott a szentszéki nagykövete üzenetében. *Forrás: vaticannews*

Hetvenkét éve magyar nyelven is

A Vatikáni Rádió magyar nyelvű adása 1949-től közvetíti programjait. Az év háromszázhatvanöt napjának mindegyikén friss műsor készül, soha nincsenek ismétlések. A húszperces adás beszámol a Szentatya tevékenységéről és tanításáról, a világegyház és a magyar egyházi élet főbb eseményeiről és rendszeresen megszólaltatja a Rómába látogató magyar zarándokokat. A magyar műsorért 1949-től Gallus Tibor SJ, 1951 tavaszától Tanyi István SJ, majd 1951 szeptemberétől 1972-ig Orbán Miklós SJ felelt. 1972–1992 között Szabó Ferenc SJ vezette a szerkesztőséget, aki már 1967 elejétől a műsor munkatársa volt. Utóda 1992-től 1995-ig Benkő Antal SJ, őt 1996–2002 között P. Veresaljai László SJ, majd – jezsuita hiányában – Ipacs Katalin és Vertse Márta megbízott felelős szerkesztők követték. 2014-től ismét P. Veresaljai László SJ vezeti a szerkesztőséget. További áldásos tevékenységet kívánunk a kilencvenéves Vatikáni Rádióknak! *(Életünk szerk.)*

MEGTÖRTÉNT A CSODA

(folytatás az 1. oldalról)

Húsvét ünnepe azért az ünnepek ünnepe, mert arról beszél, hogy nem a halálé az utolsó szó. Nem a lelki vakságé az utolsó szó a mi életünkben sem. Tovább kell látnunk a halál mezsgyéjén. És nem ebbe az életbe visszavánszorgunk, hanem abba az örök életbe, amelyet szenvedése és halála által Jézus Krisztus szerzett meg nekünk. Az élet Istene, a feltámadt Krisztus azt akarja, hogy ne keressük az életet a holtak között. Ne lekapcsoljuk a lélegeztetőről a haldoklót, mert úgyszólamár remény, hanem támadjunk életre övele, és figyeljünk fel Isten önkinyilatkoztatására, mert benne magunkra ismerünk. Benne feltárad a szeretet titka, amely nem ismer határokat, amelyet nem lehet a halállal elhallgattatni. A feltámadás az élet elsőbbségét hirdeti, amely fölött nincs hatalma a halálnak.

Minket is nevünkön szólít, mint annak idején Mária Magdolnát, és hív Galileába, mint az apostolokat, hogy hirdessük a húsvéti tavasz fagyot, bűnt, halált legyőző erejét. Hogy tanúsítsuk e világnak: Jézus az Úr. A feltámadott. Alleluja!

IMASZÁNDÉK

Áprilisra

Az emberi alapjogokért küzdőkért. Imádkozunk azokért, akik életük kockázatával küzdenek az emberek alapvető jogaiért diktatúrákban, tekintélyelvű rezsimekben vagy krízisben lévő demokráciákban.

(...) Ha közelről szemügyre vesszük jelenlegi társadalmunkat, számos ellentmondást fedezhetünk fel. Ezek az ellentmondások joggal vetik fel a kérdést: vajon a mindenkit megillető személyes méltóságot ünnepelesen hirdető eszme, amelyet hetven évvel ezelőtt megfogalmaztak, valóban elfogadásra talált a társadalmakban? Valóban tiszteletben tartják az emberi méltóságot? Valóban védelmezik és támogatják? Minden körülmények között?

Ma az igazságtalanság sokféle formájával szembesülünk a világban. Ezek egy beszűkült antropológiai látásmód és egy profitorientált gazdasági modell következményei, amelyek habozás nélkül képesek kizsákmányolni, eldobni az embert és akár meg is ölni őt. Mialatt az emberiség egyik része luxusban él, a másik részét megfoszják emberi méltóságától, rátoposnak, kigúnyolják és elveszik tőle az elemi jogait. (...) Ezzel a súlyos jelen-

séggel szembesülve fel kell ismernünk, hogy nekünk is van felelősségünk ezen a téren. Hiszen amikor alapvető emberi jogok sérülnek, amikor egyeseknek mások kárára kedveznek, amikor az előnyök csak egyes csoportok kiváltságai, akkor komoly igazságtalanság történik. Akkor olyan konfliktusok jönnek létre, amelyek súlyos következményekkel járnak mind az adott nemzetre nézve, mind a különböző nemzetek között. Ezért mindegyikünk arra hivatott, hogy bátran és határozottan segítsen elő az emberi alapvető jogok tiszteletben tartását. Mindezt tegyük azon a helyen, ahol betöltjük a társadalmi szerepünket. Különösen a „láthatatlanokra” kell odafigyelni, azokra, akik éheznek és szomjaznak, akik meztelenek, betegek,

idegenek vagy rabok, akik a társadalom permén élnek vagy akiket a társadalom eldobott. Jézus maga hív meg arra az útra, amely a legkisebb testvéreinkhez visz. Együttérzést és konkrét elköteleződést kér tőlünk számukra, hogy így enyhítsük szenvedéseiket. Ezen az alkalmon teljes szívemből szeretném azokat megszólítani, akiknek intézményi szinten van felelősségük, kérve őket, hogy az emberi jogokat tegyék a politika központi céljává. Kérem azokat is, akik különféle projekteken, fejlesztéseken dolgoznak, hogy törekedjenek erre, még akkor is, ha ez szembemegy a jelenlegi trenddel. (Ferenc pápa, 2018, Nemzetközi konferencia az emberi jogokról a mai világban)

Hiba György SJ

BERTA TIBOR A KINEVEZETT TÁBORI PÜSPÖK

Bíró László tábori püspök lemondását elfogadva Ferenc pápa 2021. február 18-án Berta Tibort, a Katonai Ordinariátus általános helynökét nevezte ki a honvédség kötelékében szolgáló katolikusok lelkipásztori ellátásáért felelős részegyház főpásztorává.

Berta Tibor Kaposváron született 1966. június 19-én. Középiskolai tanulmányait Esztergomban a Temesvári Pelbárt Ferences Gimnáziumban (1980–1984) végezte, sorkatonai szolgálatát (1984–1986) követően pedig az esztergomi Papnevelő Intézet hallgatója volt (1986–1991). 1991. június 20-án szentelték pappá a Veszprémi Főegyházmegye szolgálatára, majd a Kaposvári Egyházmegyébe került. Káplánként 1991–1993 között Marcaliban, 1993–1994-ben pedig a kaposvári székesegyházban szolgált. Lelekipásztori munkáját követően, a katonai ordinariátus megalakítása után – amint azt Bíró László püspök az elköszönő körlevelében írja – központi szolgálatban volt segítségére püspökének a tábori lelkészi tevékenység kibontakoztatásának folyamatában, ahol a kezdetek nehézségeinek megannyi tényezőjét is átélve mindig hűségesen szolgált az aktuális feladatokban a püspökség életét, egységben a honvédelmi vezetéssel.

Berta Tibor a Katonai Ordinariátusban 1994-től 1997-ig titkárként, 1997–

2003 között Szombathelyen helyőrségi tábori lelkészként tevékenykedett. 2002–2003-ban külföldi szolgálatban (KFOR) vett részt. 2003–2005 között Székesfehérváron tábori esperesként,

2005–2008-ig ugyanott kiemelt tábori lelkészként szolgált. 2007–2008-ban Budapesten általános helynök, 2008-tól Székesfehérváron az MH ÖHP kiemelt tábori lelkésze, 2009-től pedig ismét általános helynök volt Budapesten. 2009-ben inkardinálták a Katonai Ordinariátusba. Katonai rendfokozatai: 1994-től százados, 1999-

től őrnagy, 2004-től alezredes, 2008-tól ezredes.

Leköszönése alkalmával írt levelében Bíró László püspök így ír utódához: „Katonalelkészként voltál alakulatoknál, helyőrségekben, jártál külmiszióban, s újra meg újra töretlen akarattal építetted a Katolikus Szolgálati Ág jövőjét. Ebben a közel harminc évi szolgálatban egyfajta biztonságot adtál jelenléteddel mind az ordinariátus papjainak és alkalmazottainak, mind a honvédség katonáinak és munkatársainak. Fogolykiváltó Boldogasszony, Szent István király, minden magyar katona patrónusa, Kapisztrán Szent János, a katonalelkészek védőszentje segítsen téged is és a rádbizottakat is, hogy életünk Istent dicsőítő himnusszá válhasson!” (Szerk.)

SNELL GYÖRGY HAZATÉRT MEGVÁLTÓ URÁHOZ

Snell György esztergom-budapesti segédpüspök, a Szent István-bazilika plébánosa, a Szent Jobb öre 2021. február 26-án, pénteken hajnalban hazatért Megváltó Urához.

Snell György 1949. március 8-án született Kiskirályszágon. Tanulmányait a Központi Papnevelő Intézetben és az Egri Érseki Papnevelő Intézetben végezte. Egerben szentelték pappá 1972. április 3-án. A Váci egyházmegyében szolgált, először káplánként 1975-ig Kiskunlacháza–Peregen, 1987-ig Budapest–Rákoskeresztúron, majd 1988-tól plébánosként ugyanott. 1993-ban, a magyarországi egyházmegyék határainak módosítása során az Esztergom-Budapesti egyházmegyébe került. 2008-ig továbbra is rákoskeresztúri plébánosként tevékenykedett, e mellett 2004–2006 között Budapest–Rákosliget plébánosa, 2000–2003 között a Ráko-

si Esperesi Kerület helyettes esperese, majd 2005-ig esperese volt. 1999-ben címzetes apáti kinevezést kapott, 2009-től mesterkanonok. 2003-tól 2014-ig az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatóságának igazgatója volt. 2014. december 6-án szentelték püspökké. 2008. augusztus 1-je óta volt a budapesti Szent István-bazilika plébánosa. Püspöki jelmondata ez volt: „Ti adjatok nekik enni!”

Esztergomban február 26-án reggel húsz percig szólt a primásharang az elhunyt segédpüspök emlékére. A budapesti Szent István-bazilika harangjai harminc percig hirdették halálhírét. Március 9-én helyezték örök nyugalomra. Kérjük Urunkat, hogy adja meg szolgájának áldozatos életéért azt a jutalmat, amelyet az Ót szeretőknek készített! Nyugodjék békében!

(Forrás: Esztergom–Budapesti Főegyházmegye. Fotó: Thaler Tamás)

BÍRÓ LÁSZLÓ PÜSPÖK KÖRLEVÉLLEL BÚCSÚZOTT

Leköszönése alkalmából Bíró László püspök, kiérdemesült katonai ordinárius körlevéllel fordult a katonalelkészekhez és munkatársaikhoz, a honvédelmi miniszterhez és munkatársaihoz, a honvédség tagjaihoz, nem utolsósorban utódjához.

„A honvédség intézményes keretei között szolgálók a béke útjának építői, ahol a bajtársiasság és nem az individualizmus, az egymás felé való segítőkész gondoskodás és nem a kirekesztés vezeti őket. A tábori lelkészi szolgálat különböző ágai ebben szeretnének a jövőben is segítő támogatást nyújtani sajátjóságos eszközeikkel, egységben egymással, egységben a honvédelem vezetésével, egységben nemzetünkkel és mindazokkal, akik a békét szövetségben szolgálják” – hangsúlyozta levelében a leköszönő püspök. Hozzátette: „A tábori lelkészi szolgál-

lat ökumenikus jellegű. Isten Szentlelke egységére ösztönöz bennünket. Fontos, hogy a sokrétű egység érdekében félre tudjuk tenni a részgazságokat, a hagyományokon keresztül átöröklött különbségeket.” Megköszönte az elmúlt évek során megtapasztalt együtt gondolkodást, együtt munkálkodást, és azt a nagyvonalú támogatást, amelyet mind az ordinariátus, mind személyes létében megélhetett. „Ez az egység valóban hordozta az annyiszor elhangzott felkiáltást: Hazámat szolgálom! Hálaosan köszönöm, amit kaptam közvetlen környezetemtől és mindazoktól, akikkel a honvédségben találkoztam. Kívánom, hogy a Jóisten áldása kísérje továbbra is életünket és szolgálatunkat, őrizve az egységet az együttes munkálkodásban és a közös küldetésben!” – fogalmazott Bíró László.

(Szerk.; Fotó: Thaler Tamás)

ELHUNYT FRANTIŠEK LÍZNA ATYA

Életének 79., papságának 47. évében elhunyt az Esterházy János boldoggá avatási eljárásának kapcsán a visegrádi országokban is ismertté vált František Lízna atya. Március 4-én, türelemmel viselt, hosszú betegség után, koronavírus-fertőzést követően adta vissza lelkét Teremtőjének.

František Lízna SJ 1941-ben Jevičko településen született, 1968-ban lépett be a jezsuita rendbe. 1974-ben szentelték pappá, ám egészen 1989-ig nem kapta meg az állami jóváhagyást. Különböző fizikai munkákat végzett, s eközben politikai okokból öt alkalommal börtönbe is került. A Charta 77 aláírója. Legfontosabb küldetésének a romák, a hajléktalanok és az elítéltek lelkipásztori gondozását tartotta. 1995 óta a Vyšehorky u Mohelnice-i plébánián szolgált, és ezzel párhuzamosan egészen a legutóbbi időkig a közeli mirovi fegyház börtönlelkésze volt. 1992 óta szolidaritásból roma nemzetiségűnek vallotta magát.

Kitüntették a František Kriegeről elnevezett, az elítéltekkel kapcsolatos áldozatos munkáért járó díjjal és a Tomáš Garrigue Masaryk-díjjal a demokráciáért és az emberi jogokért folytatott tevékenységéért. 2020 márciusában Esterházy-díjjal is elismerték munkásságát.

Börtönlelkészként találkozott Esterházy János nevével, és a mirovi börtön olyan rabjaival, akiknek személyes

élményeik voltak a szent életű mártírról. Lízna atya gyógyíthatatlan rákkal küzdött. 2007-ben az olmützi Szent Vencel-székesegyházban Esterházy János lelki üdvéért szentmisét mutattak be, a felvidéki hívek akkor és a későbbiek során is buzgón fohászkodtak gyógyulásáért. Az emlékezetes szentmisét megelőző napon az olmützi érseknél tett látogatás során értesült az Esterházy-tiszteletkisebb küldöttsége arról, hogy Lízna atya

súlyos beteg. Esterházy Alíz is jelen volt a beszélgetésben. Az olmützi érsek arra buzdította őket, hogy Esterházy Jánoshoz intézett imákkal igyekezzenek a beteg szerzetes számára gyógyulást kieszközölni az Urnál, egy ilyen csoda jelentős bizonyítékként szolgálna a felvidéki államférfi boldoggá avatásában. Az orvosok már lemondtak róla, a rák elhatalmasodott a szervezetében, ő néhány héttel az olmützi szentmise időpontja után mégis, legyengült állapotban ukrainai zarándokútra indult, amit Esterházy Jánosért ajánlott fel. Ezerhatszáz kilométer megtétele után gyógyultan tért haza.

Egy évvel később értesült a magyarok Esterházy János közbenjárásáért mondott imáiról, azóta meggyőződése volt, hogy a felvidéki mártír segítségével gyógyult ki a végzetes betegségből. František Lízna atya tanúságtévként szerepel Esterházy János boldoggá avatási perében.

(Forrás: felvidek.ma) (Fotó: Thaler Tamás)

Gyermekeknek

AKI „HAZAKÖLTÖZTETTE” A PÁPÁT

Nem a mostani az első világvárvány a történelemben és valószínűleg nem is az utolsó. Réges-régen, több évszázaddal ezelőtt, az 1300-as években Európa hasonló helyzetben volt, mint manapság: súlyos járvány ütötte fel a fejét és szedte áldozatait. Ez a pestisjárvány különösen Itáliában, a mai Olaszország területén hatalmasodott el. És még ha csak ez lett volna az egyetlen baja az akkori embereknek! Egyre közeledett a török hódítók hada Európa felé, a Szentföldön már nagy pusztításokat végeztek, Jézus földi életének szent helyein nagy károkat okoztak az oszmán rombolások. Hazánk történelméből tudjuk, hogy mi következett ezután... Szintén erre az időszakra esett a pápák „avignoni fogsága” is: a római pápa hetven éven át a francia városban „raboskodott”. Itáliában pedig a városállamok, nemesi családok harcoltak egymás ellen.

Ezekben a zűrzavaros évtizedekben élt a gyönyörű olasz tartomány, Toszkána egyik városában, Sienában egy ifjú leány, aki állhatatos imádsággal, vezekléssel, irgalmas szeretettel mutatott példát környezetének, és mutat példát nekünk is, akik a mai vészterhes időkben talán kicsit reményvesztve várjuk helyzetünk jobbra fordulását. Katalinnak, merthogy így hívták a leányt, a szülei hagyományos életmódját szánták, tizenkét éves korában elkezdtek felkészíteni a házasságra. Azonban Katalint másra hívta a Jóisten. Életét egészen Krisztusnak kívánta szentelni. Lassan híre kelt, hogy Katalin szent életű, nagy tudású ember, aki Isten dolgairól többet tud, mint a legnagyobb tudósok, és csodátevő ereje van. A sienai pestisjárvány idején Katalin életét is kockára

téve szolgálta, ápolta a beteget, sokakat meggyógyított. A legenda szerint egy éjszaka megjelent előtte Jézus, és két koronát ajánlott fel neki: egy tövisből fontat és egy ékes aranykoronát. Megkérdezte, melyiket akarja választani erre az életre. A másikat az égből fogja viselni. Katalin kikapta az Úr kezéből a töviskoronát és fejére tette.

A következő években csodálatos megterések, kibékülések, gyógyulások törté-

(Forrás: jezuitakiado.hu)

tek Katalin közbenjárására. Állhatatosan harcolt a pápa Rómába való visszatéréseért. Közvetített Avignonban a pápa és a vele szemben álló észak-itáliai városok között. Végül a sok békítés és imádság eredményt hozott: a pápa visszatért Rómába.

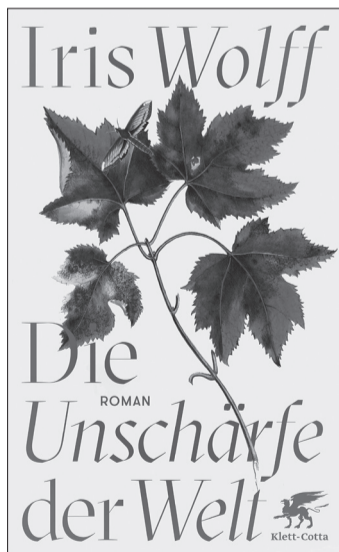
E hónapban, április 29-én ünnepli Egyházunk Sienai Szent Katalint, Európa egyik védőszentjét. Ha valamikor, hát napjainkban különösen érdemes hozzá fordulnunk imáinkban...

Kovács Péter

A VILÁG ELMOSÓDOTT KÖRNVONALA

A német evangélikus egyház 1979 óta évről évre kitünteti egy olyan, frissen kiadott irodalmi alkotást, amely – úgy mond – a keresztény értékek megőrzését szolgálja. Idén a Brassóban, erdélyi szász családban született Iris Wolff kapta az ötezer euróval járó díjat *A világ elmosódott körvonala* című könyvéért. Iris Wolff ugyan fiatal korában került Németországba, de így is bőven gyűjtött tapasztalatot az erdélyi kisebbségi sorsról. Az alig 200 oldalas regény hét fejezetre tagolódik és felöleli a királyság felszámolásától a rendszerváltozásig tartó évtizedeket.

Az olvasó négy egymást követő nemzedék történetét követi a főszereplő Samuel sorsának bemutatásán keresztül. Az evangélikus egyház ideai irodalmi díjának odaítélésében alighanem szerepet játszott az is, hogy Iris Wolff egy a magyar határhoz közel fekvő bánati falu protestáns lelkészének és feleségének minden napjait is bemutatja fiuk, Samuel születése előtt és után a kommunista diktatúra idején. A térségben egymás mellett élő nemzetiségekre utalva, a lelkész felesége, Florentine egy alkalommal felteszi férjének, Hannesnak a kérdést: „Ki az idevalósi, a sváb, a román, a magyar, a szlovák, a zsidó, vagy talán a szerb?” Ősi szokás szerint a lelkész házában ajtaja mindenki előtt nyitva áll. Egy napon, a hetvenes évek elején két kelet-német egyetemista száll meg náluk, úton a Fekete-tenger felé. Miután a paplak szomszédságában lakó szlovák férfi kíváncsi érdeklődésére a lelkész kitérő választ ad, Hannest a rendőrség be-

idézi és egy teljes napon át nem éppen baráti eszközökkel faggatja az autóstoppal érkezett két német fiúról, és csak azután engedi haza, hogy elkötelezi magát írásbeli jelentésre minden látogatójáról.

Az író nő nem rejti véka alá, hogy kinek a pártján áll: „Ez a rendszer abból élt, hogy mindenkit gyanúsított.” Csupán két lehetőség között lehetett választani: vagy támogatni a rendszert, vagy ellene fordulni. A lelkész szomszédja a diktatúra mellett kötelezte el magát és ez sok apró előnyt biztosított számára. Amikor felesége egy kegyetlenül megkínzott falubeliük állapotán sajnálkozott, a férj durván rendre utasította, mondván: a párt sohasem követ el hibát.

Iris Wolff stílusa metsző gúnyba csap át, amikor a Ceaușescu-házaspár viselt dolgairól ír: „Ceaușescu, a Kondukátor családteremtő ember. Ezért természetes számára, hogy valamennyi vezető pozíciót az állam élén családtagjai között osztott szét. A »Kárpátok Génusza« szerényen él. A palota tulajdonképpen csak mellékesen került hozzá. Igaz, kisebbre is sikerülhetett volna, de ha már egy ülésterem is akad benne, szükség volt még egy bálteremre. És

ha már valaki annyira közkedvelt, mint ő, nélkülözhetetlennek tűnik a számtalan vendégszoba is. Mivel hően szereti a népet, nagyra értékeli annak művészetét is, tehát szükséges egy irattár, kiállító- és színházterem is. Még szerencse, hogy időnként az egyházi kincseket a kapitalistáknak busás összegeként pénzre lehet tenni.” Ebből az országból menekül el egy mezőgazdasági öntöző-repülőgépen Samuel, hogy aztán a rendszerváltozást

Film készül

SZENT IGNÁC ÚTJA – CAMINO IGNACIANO

Bár a mozik zárva vannak, a *Szent Ignác útja – Camino Ignaciano* alkotógárdája lelkesen dolgozik, hogy a film elkészüljön a májusban tervezett római bemutatóra. Tolvaly Ferenc Balázs Zsuzsa újságíróval közösen írt forgatókönyvből készült dokumentumfilmje négy fiatal zarándok belső lélekútjának szemtanúja. Az alkotók nemrég fejezték be a Spanyolországban, történelmi helyszíneken, a pandémia miatt elnéptelenedett városokban felvett film első vágatát.

„Ötvenkét órnyi forgatott anyaggal tértünk vissza Budapestre. Nehéz volt kiválasztani azt a 90 percet, ami leginkább visszaadja a belső élményeket: újra és újra át kellett élnem és szűrni magamon a felvett jeleneteket. Egészen biztos, hogy nekem az első vágás teljesen más, mint annak, aki először látja a képeket” – meséli Tolvaly Ferenc a szaknyelven *first cut*-nak nevezett első vágatról. „Minden forgatás előtt pontos forgatókönyvet készítek, végigjáró a helyszíneket – ahogy ebben az esetben is tettem 2019-ben – és lerajzolom a kulcsjeleneteket. Olyan ez a folyamat, mint amikor az ember berendezi a lakását. Ezekkel a képekkel a fejemben indultam el forgatni. Természetesen az operatőröknek tudniuk kell a rendezői koncepciót, de a szereplők nem ismerhetik az elképzelést, hiszen nekik maguknak kell átélni az utat, saját tapasztalataikat kell elmondaniuk. Olyan körülményeket teremtettünk a forgatás alatt a szereplőknek, amelyek lehetővé tették, hogy a legtöbbet tudják kihozni az élményeikből és legközelebb kerülhessenek céljukhoz: önmagukhoz. Az első vágás megtekintése – számomra legalábbis – olyan, mint amikor hazaérkezel a lakásodba egy hosszú útról: minden ismerős, csak más helyen vannak a bútorok, tehát nem pont ugyanaz, mint amikor elhagytad a lakást – azaz amikor egykor elindultam a forgatókönyvvel és leforgattam a filmet. Az első vágás megtekintése az ismerős ismeretlen felfedezésének öröme.”

Megmutatni a láthatatlant, segíteni elmerülni a csendben – nem kevesebbre vállalkozik a zarándokfilmjeiről ismert direktor *Szent Ignác útja – Camino Ignaciano* című dokumentumfilmje. Az író-rendező *El Camino húsz év múlva – Szent Ignác útja* című regényéből Balázs Zsuzsa újságíróval közösen írt forgatókönyve alapján készült alkotás az élet legfontosabb utazására hívja nézőit: egy utazásra saját magunk mély megismerése és megértése felé.

A *Szent Ignác útja* gondolatébresztő külső és belső utazás, amely az élet igazi kalandját, az útkeresést és önmagunk megtalálásának lehetőségét kínálja. A spanyolországi történelmi helyszíneken forgatott 90 perces dokumentumfilm közelről, személyes hangvételű elbeszéléssel, érzékenyen mutatja be, hogyan válik egy zarándoklat életváltozó uttá.

A filmben szereplő négy fiatal zarándok lelki gyakorlatát az úton egy spanyol jezsuita lelkivezető, José Luis Iriberry SJ kíséri, aki egyben a nézők lélek-útikalauzává is válik. A zarándokok Loyolai Szent Ignác, a jezsuita rend alapítójának nyomában járnak, aki népszerűséget hajszoló katonából vált lelkivezetővé és aki 500 évvel ezelőtt elsőként tette meg a ma már *Camino Ignaciano*-ként ismert, Loyolától Manresáig tartó, 640 kilométeres életváltoztató útját. Tolvaly Ferenc filmje először mutatja be az út spirituális és vizuális szépségeit.

A *Szent Ignác útja* azonban nem kizárólag vallásos nézőkhöz szól: az önismeret, az önfejlesztés minden tudatos ember sajátja, és napjainkban – különösen a pandémia idején – nagyobb jelentősége van,

mint valaha. A film egyaránt hordoz üzenetet az önmagukat keresőknek, a pszichológia iránt érdeklődőknek, a mély lelkiséget vágyóknak, és mindazoknak, akik változtatni szeretnének életükön kortól, nemtől és vallási hovatartozástól függetlenül, miközben a spanyol kultúra, a természet és az egyedi dokumentumfilmek szerelmeseinek is egyedülálló élményt ígér.

A jelentős mérföldkövéhez ért munka nem állt meg: februárban a *Szent Ignác útja – Camino Ignaciano* hangutómunkálatai zajlottak. A film a Nemzeti Filmintézet támogatásával készült, a Cameofilm Stúdió Csáky Attila producer vezetésével gyártotta és a Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya patronálta. A tervek szerint nemzetközi

bemutatója 2021 májusában Rómában lesz, a magyarországi premiért szeptemberre, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus idejére tűzték ki. A filmmel egyidejűleg az alapjául szolgáló regény is megjelenik.

(Közlemény)

követően találkozhatson újra családjával és a falujában maradt gyermekkori szerelmével.

Iris Wolff *A világ elmosódott körvonala* című regénye közvetve ítéletet mond egy embertelen rendszer felett, ám ugyanakkor érzelmi kötődését is tanúsítja egykori szülőföldje, a soknemzetiségű Bánát iránt is. A magyar olvasóban óhatatlanul felidézi az ugyancsak Romániából származó magyar író, Tompa Andrea *Omerta* című regényét, amelyben négy, Erdélyben élő ember sorsát mutatja be az egyre inkább fojtogató diktatúra idején. Iris Wolff

könyvének szereplői azonban Németországban találják meg jövőjüket, ott, ahonnan őseik évszázadokkal korábban elszármaztak, és ahová már a hetvenes és nyolcvanas években a bonni kormány kemény valutáért tömegesen kivásárolta őket. Tompa Andrea jórészt Kolozsvárról játszó regényének hősei számára azonban még a félelemtől terhes időkben sem jelent kiutat az elvándorlás és az ősi föld végeleges feladása. (*Iris Wolff: Die Unschärfe der Welt / A világ elmosódott körvonala*; Klett-Cotta Verlag, Stuttgart 2020; ára: 20 EUR)

Vincze András

MOLNÁR LEVENTE: A HIT A MI LÁTHATATLAN PAJZSUNK

A székelyföldi születésű, világhírű operaénekes tanúságtétele

„A hit lenyűgöző. A hit önbizalmat ad. A hit olyan, mint az immunrendszer” – mondja Molnár Levente. A Gyergyóremetén született bariton a földkerekség szinte valamennyi jelentős operaházában énekelt már, mégis visszavágyik a Kárpát-medencébe. A NEK-portálnak adott interjúját angol, német és olasz nyelvre is lefordították. Ha elolvassuk szavait, megértjük, hogy miért.

– „Amikor a Hazám, hazámat énekelem, néha az erő is kimegy a lábamból, annyira fáj, annyira fontos. Én az ilyen pillanatokért élek” – ezt mondta nemrég egy interjúban. Mit érez, mire gondolt amikor a Bánk bán-opera leghíresebb áriáját éneklte?

– El kell mondjam, mit érzek akkor, amikor készülök rá, még mielőtt bemennék a színpadra: azt érzem, hogy nyilvánosan fogok imádkozni. Olyan imát mondok el, amit a szerzők áldott pillanatban hoztak létre. Éppen ezért hatalmas felelősség a közvetítése. A Hazám, hazám nemcsak azért kedvelt mű, mert szép a dallama és szép a szövege: slágerré válhatott azért is, mert eléri a célját. Aki nem hisz, de magyarságérzete van, ahhoz közelebb viszi Istent. És aki vallásos, de a nemzet tudat távol áll tőle, az találkozni fog a magyarság értékével. A Hazám, hazám-at csak akkor tudom elénekelni, ha érzem a bizsergést a mellkasomban. Halálisan komoly misszióknak tekintem az eléneklését. Azt akarom, hogy megrendítse az embert, mekkora súly az, ha úgy él, hogy fontos az Isten, a haza, a család, és nem szeretné, hogy bármelyik sérüljön. Ez a zene gyönyörűen tükrözi a magyar elszántságot a hit iránt, a magyar választást, hogy keresztények leszünk. Az egyistenhit a mi láthatatlan pajzsunk, csak ezt a pajzsot ápolni kell. Ebben Bánk bán segíthet. Nagyon sokszor használja, megszentelten és tiszteltetjesen, az Isten és a haza szavakat összekapcsolva. Egyik a másik nélkül, tudjuk jól, hova vezet.

– Azt mondja, a nemzeti érzés Istentől, az imán keresztül fog meg az emberben?

– Igen és ettől még felemelőbb a dolog. Mi vallásos, hittel teli nép vagyunk. A mi népünk csodanép. Mi voltunk Európában az elsők, akik 1568-ban a tordai országgyűlésen, meghaladva a korunkat, elismertük és hivatalossá tettük a szabad vallásgyakorlást. Elfogadtuk azt, hogy szabad akaratából, felekezettől függetlenül az egyisteniséget mindenki gyakorolhassa. Büszkének lehetünk a sportteljesítményeinkre, a feltalálásainkra, de főleg arra, hogy milyen komoly tanúbizonyságot tettünk hitről és elfogadással. A magyarság nagyon szépen él együtt ebben a sokféle hitben – mert mindegyiknek ugyanaz a lényege: szeretet, tisztelet, elfogadás. Ebben a legerősebb Erdély és a magyarság: az Istennel való szoros kapcsolatban. Hány papunk és püspökünk állt ki a hit és a nemzet igazsága mellett és tudták képviselni azt mártírként, vértanúként is akár!

– Ahogy Márton Áron püspök mondta 1944-ben Kolozsváron: „Az igazság védelmében és a szeretet szolgálatában az üldözöttség és börtön nem szegény, hanem dicsőség”...

– A határon túli magyarok megmaradása elképzelhetetlen volna hit nélkül. Akik szülőföldjükön maradnak, a hit erejével tudnak ott maradni. Hisznek a Jóisten-

ben. Hisznek abban, hogy a magyarság a Jóisten által tud csak megmaradni. A hit lenyűgöző. A hittől önbizalmunk lesz. Gyakran kérdezik tőlem, hogy honnan az önbizalmam. Onnan, hogy van gyökerem és az tele van hittel. A hit olyan, mint az immunrendszer. Nem elég megtanulni a tájszólásokat, a mondákat, a vicceket, a történelmet, a hitet is tudni kell. Ez az, ami igazán megtart. Ez az, ami halhatatlan. Ha a gyökérzetünk hittel táplált, akkor nem betegszik meg olyan könnyen a lélek. A hit segítségével a gondjainkat is meg tudjuk úgy oldani, hogy az egónkat félretesszük. Minden nehézséget sokkal könnyebben átvészel az, akinek hite van. Képes lesz a bajt minimalizálni. A hit láthatatlan pajzs a gonoszság ellen. A jó felé terel és jó emberismerővé tesz. Sokan mondják, hogy nem vallásosak, de hitük van. Már az is szép dolog, ha az ember egyénileg próbál az igazság felé közelíteni. Mi, székelyek harcos nép is vagyunk, akik többször tanúbizonyságot tettünk a hitünk mellett, és kiálltunk érte, kaszával-kapával is, ha kellett. Minket senki ne akarjon meggyőzni arról, hogy ami jól működik, az rossz.

– Mikor érezte először önmagában a hitnek ezt a mélységét, amiről ekkora lelkesedéssel beszél?

– Amikor az ember megszületik, jó esetben kap egy egészséges édesanyát és egy édesapát, kap anyanyelvet, oktatást, de nem mindegy, hogy hogyan éli meg a hétköznapiakat, mennyire tanul meg ünnepelni, a szülők hogyan nevelik, hányszor viszik el templomba, hányszor beszélnek neki Jézusról, Istentől, a létezésről, hogyan mutatják be, egyáltalán beszélnek-e neki a hitről. Emlékszem, egészen kicsi gyermekként, már négy-öt évesen egy-egy fontos kérdésnél a válasz keresésekor mindig elhallgattam az elmémet és figyeltem a leghalkabb hangra, a legcsendesebb, legbékésebb, legbékésebb belső sugallatra, mert az mindig megadta a feleletet. Aztán ahogy az ember cseperedik, másképp tekint a világra, és megéssük, hogy nem a bölcs, szelíd hangra hallgat, hanem kipróbál nem föltétlenül jó irányba vezető utakat is. A jó út ugyanis nagyon keskeny, könnyű letérni róla. De a botlásaink azért vannak, hogy tanuljunk, a személyiségünk kialakuljon és visszataláljunk Istenhez. Azért ad nekünk annyi próbalehetőséget a Jóisten, hogy mindig visszataláljunk Hozzá.

– Önnek voltak ilyen visszatalálásai Hozzá?

– Soha nem fordultam el tőle, még gondolatomban sem, mindig mély volt az

én hitem, de megerősítésben volt részem. Például akkor, amikor egy repülőgépen majdnem lezuhantunk. Még nem voltam huszonöt éves és több kisebb repülés után ez volt a leghosszabb utam: közvetlen Malév-járatral Budapestről indultunk New York-ba. Rendben fel is szálltunk, csakhogy Bécs után leállt az egyik motor. Instabilan repültünk, kinyíltak a poggyásztartók, mindenki pánikba esett. A pénztárcámban lévő Csíksomlyói Szűzanya-képhez nyúltam, és meg is kaptam Máriától a nyugalmat, a helyzet elfogadását. Bécs nem engedte, hogy leszálljunk, mert tele voltak az üzemanyag-tartályok – a kapitány folyamatosan tájékoztatott arról, hogy mi történik –, tehát visszafordultunk Magyarország felé. Egy óra múlva értünk vissza. A pilóta kiengette az üzemanyagot, hogy ha a földhöz csapódunk, nehogy nagyon robbanjon, és egy motorral szépen letette a gépet. Nagyon kemény élmény volt, megtévezve még azzal, hogy leszállás után kb. két órán keresztül nem engedték ki a gépből, mindent átvizsgáltak.

– Gondolom, hazatérése után első útja Csíksomlyóra vezetett...

– Azelőtt és azután is mindig elmentem a csíksomlyói búcsúba. Számomra elképzelhetetlen, hogy ne legyek ott minden évben a csíksomlyói Szűzanyánál. Van, miért hálát mondjak neki.

– Mit jelentett a székely népnek Ferenc pápa csíksomlyói látogatása?

– Kétezer év óta nem járt Erdélyben pápa, és lehet, hogy jó néhány száz évig nem is fog. Óriási a jelentősége annak, hogy Ferenc pápa felkereste Csíksomlyót. Eljött, mert tudja nagyon jól, hogy mi vagyunk a katolikus egyház utolsó keleti bástyája. S emiatt mi vagyunk a legerősebbek is. Mint annak idején a határvédelemnél, úgy most is a székelység a hit első védvonalára. Hatalmas felelősség ez ránk nézve. Éppen ezért, egy ilyen komoly népnek, mint a magyar, mindig komoly helytállást kell mutatnia.

– Ez erkölcsi felszólítás az Eucharisztikus Kongresszusra (NEK-re) is?

– Nem akármilyen Budapesti rendezheti meg! Igen, ebből is a legjobbat kell kihozni és tanúbizonyságot kell tennünk a világ előtt a hitünkről. Meg kell mutatnunk a hit- és lélekteli jelenlétünket a Kárpát-medencében. Ez is láttatni fogja, hogy milyen egyszerű nép vagyunk és hogy a lelkünk a Kárpát-medencénél is nagyobb. Nem földrajzi területre kötött. Igen, most nehéz időköt élünk, de ne felejtjük el, hogy ilyen nehéz helyzeteket csak erős emberek kapnak.

– Hogyan telik az élete tavaly tavasz óta?

– Alkotok és tehetségemhez mérten segítem az itthoni kulturális életet. A párommal, Mester Viktóriával több videót készítettünk, az *Imádság (Isten áldja meg a magyart)* címűben a kislányunk, Ajna is énekel. A covidról is énekeltünk egy dalt, nagyon mókás, sokan szerették, a Facebook-on több mint egymillióan látták. Sajnos az oldalamat a Facebook törölte, nem tudni, miért, nem indokolták meg. A YouTube-on viszont megtekinthető az említett két videó.

Az ArtStart4U Egyesületekkel – a Művészeti Alap Értetek és a Class Értékek Egyesülettel –, magyarországi kormányzati támogatással hat éve minden augusztusban tíznapos ingyenes mesterkurzust tartunk Székelyföldön száz gimnazistának, bentlakással, ellátással, fuvola-, hegedű-, zongora-, gordonka-, klarinét- és énekotatással. Tavaly nyáron is megtartottuk, ezúttal magyarországi tanárok nélkül ugyan, de neves erdélyi egyetemek oktatóival.

Szintén anyaországi támogatással sikerült elindítanunk a magyar egyetemi énekotatást is: Nagyváradon a Partiumi Keresztény Egyetemen, tíz ösztöndíjas helytel tavaly szeptember óta énekotatás folyik magyarul. A Kárpát-medence egyik legjobban felszerelt énekszaka kezdte meg itt a működését. Nagyon tehetséges hallgatókat tanítunk, szép eredményeket ért el már az első féléves vizsgán is.

A Cooperával közösen *Schubertiáda online – Dalok, kvintettek, versek, prózák Franz Schubert emlékére* címmel 2020. december 19-én zenei és irodalmi estet rendeztünk, amelyet Pócsmegyerről közvetítettünk.

Új opera és film is van készülében. Komoly ambícióim és elképzeléseim vannak arról, hogy milyen művekkel, drámákkal lehetne a magyarságot, a Kárpát-medencét a világ előtt ismertebbé tenni.

– Vagyis a jelenlegi nehéz körülmények között is megtalálta a helyét és a feladatait?

– Nagyon érdekes az, amit ez a helyzet kihozott belőlem. Elkezdtem a jó oldalt keresni. Ebben is a Jóisten közreműködését látom, két-három éve ugyanis nagyon komolyan elhatároztam, hogy a Kárpát-medencében szeretnék tevékenykedni. Minél hamarabb szerettem volna hazajönni és évente legfeljebb egyszer-kétszer vendégszerepelnéi külföldön. Korábban ez fordítva volt. És jött a járvány, az összes szerződést felmondták, úgyhogy alaposan belefogtam az itthoni tevékenységeimbe és ebben nagyon jól érzem magam. A Coopera társulatában ott-hont lettem. Hogy itt mennyire komoly munka folyik, azt jól mutatja a Bánk bán, amely iránt már Németország és Verona is érdeklődik.

Remélhetőleg a hit és a tudomány szép együttműködésével a világ kilábal a bajból és újra a személyes találkozások fogják meghatározni az életünket. Ehhez (is) fontos és szükséges, hogy hallgassunk arra a halk belső hangra. Figyeljük annak a szavát, mert a segítség onnan jön.

Varga Gabriella / NEK
Fotó: Zsolyomi Norbert

ÉVFORDULÓK

1855. április 9-én született
Reviczky Gyula
költő

„A vallási költészet, mely a földi ember legszentebb, legmagasztosabb érzelmeit öleli át, [...] a legfőbbeségesebb, mi után költő törekedhetik.”
(Reviczky Gyula)

1901. április 18-án született
Németh László
író

„Utasok vagyunk... de az élet nemcsak utazás, hanem szobrászmunka is: valami szépet kihozni önmagunkból, az élő anyagból – s ezt a környezetünkre is kiterjeszteni.”
(Németh László)

1894. április 28-án született
Molnár C. Pál
festő- és grafikusművész

„Én egy kis nemzetnek, Magyarországnak vagyok a fia. Az én országom horizontálisan kicsi, de vertikálisan igen nagy, az ég felé nyúlik...”
(Molnár C. Pál)

ÁLDUNK, ISTEN JÓ SZOLGÁJA, JÓZSEF, ÉLETNEK PÉLDÁJA! (3.)

Sorozatunk harmadik részében a Bukaresti Főegyházmegye érsek-metropolitai főtemplomát, a román fővárosban mintegy másfél évszázada emelt Szent József-székesegyházat és történetét ismerhetik meg olvasóink.

Ignatius Paoli, miután 1870-ben elfoglalta nikápolyi püspöki és havasalföldi apostoli vikáriusi székét, azonnal felismerte az egyházmegye legsürgősebb szükségleteit, a hazai papság képzését és egy székesegyház felépítését. A ferencesek által alapított Barátok temploma zsúfolásig telt az Európa minden részéből érkezett katolikusokkal: kereskedőkkel, mesteremberekkel, diplomatakkal és üzletemberekkel, így a katolikusok számára növekedése szükségessé tett egy tágasabb templomot. Míg a szemináriumot Paoli a működése első évében létre tudta hozni, a székesegyház felépítése átívelte romániai tevékenységét.

A püspök 1872–1873-ban két telket vásárolt a pályaudvar és a királyi palota közötti városrészben. A forrást a Havasalföldről 1869-ben kivonult ferencesekről az apostoli vikariátusra szállt telek eladása biztosította, de az ingatlanvásárlás és az építész díjazása kimerítette az anyagi lehetőségeket, ezért Paoli hazai és külföldi támogatók (püspökök, katolikus egyesületek, plébániák, kolostorok és magánszemélyek) megszólításába kezdett. Az építési engedélyt 1873. július 17-én kapta meg a bukaresti városházától. Személyesen kereste meg Friedrich von Schmidt neves bécsi építész, a templom stílusául pedig az olasz hazájára jellemző román stílust választotta, a keresztény Európa nagy székesegyházainak gótikus stílusával kombinálva. A templom méretei – 40 m hosszú, 20 m széles és 22 m magas – a jövőnek szóltak.

A bukaresti magyar szentmisék helyszíne

A tényleges építkezés a szentély alapozásával kezdődött, amit a Dublinból ezért érkezett szerzetes-építész, Alfons Zegers felügyelt. A gyenge talaj megerősítése a vártnál nagyobb költséget emésztett fel. Alapkövéit 1875. szeptember 19-én tették le, ennek emlékére a Szűz Mária-oltár mellett márványtábla őrzi. A Románia függetlenségét hozó orosz–török háború (1877–1878) alatt az építkezés szünetelt, a püspök ez idő alatt forrásgyűjtésre és építőanyag-vásárlásra összpontosított. Az 1880-ban a főhajóval folytatódó építkezés felügyeletével Carol Benisch építész, az ács munkák vezetésével pedig Ioan Pongratz brassói ács mestert bízták meg.

Az épület 1883 végén készült el. 1884. február 15-én szentelte fel az időközben bukaresti érsekké kinevezett Paoli a román arisztokrácia neves személyiségei, a diplomáciai testület és számos állami vezető, köztük Ion Constantin Brătianu miniszterelnök jelenlétében, ami a katolikus egyház elismerését jelentette az ortodox többségű országban.

A Szent József-székesegyház építészeti szempontból háromhajós templom nagy szentéllyel. A telek adottságai miatt a szentély nem keleti tájolású: az oltár dél felé néz, ezért napközben kapja a legtöbb fényt a szentély festett üvegablakain keresztül. A templom fő jellemzője a főhajó

és a párhuzamos mellékhajók közötti magasságkülönbség, a szentély és a szentélykörüljáró kidolgozottsága, a belső tér elosztása és a hatalmas rózsaablak.

Két pápa is állt az oltáránál

Csúcsíves, bélletes kapuját mozaik díszíti. A vörös téglák és a fehér kő kontrasztjára épülő főhomlokzat eredetileg más képet mutatott: a XIX. századra jellemző gazdagsággal alkalmazta a gótikus megoldásokat. Az oromzatot megkoronázó kereszt karcsúbb volt és két angyal tartotta; az oldalhajók peremét is gótikus díszítés zárta le. Ezek azonban egy 1944. áprilisi bombázás áldozatává váltak, akárcsak az eredeti festett üvegablakok. Jóllehet valószínűleg eklektikus képet mutat, a templom az itáliai gótika nyomait viseli magán: ennek jelei a térelrendezés, a téglák és a kő kombinált használata, a csúcsívek, valamint a főhomlokzatra koncentrált díszítés.

A székesegyház belső tere a tervező, Friedrich von Schmidt és a kivitelező, Carol Benisch munkáját dicséri. Méretei valószínűleg kisebbek, mint amit a hajók között húzódó oszlopsorok sugallnak. A vörös, aranyozott oszlopokkal és -lábkakkal díszített márvány-stukkó oszlopok csúcsíves boltzatokkal tartják a bazilikális elrendezés hagyományainak megfelelően a főhajót bevilágító ablaksorokat. A főhajó fölött a tetőszerkezet esetében az építész egyszerűbb megoldást választott, csak a szentély fölött épült boltozat. A templom elrendezésének és kialakításának köszönhetően a fény a szentélyben koncentrálódik. A szentélyt sokszögletű apszis zárja le. 1888-ban épült fel a két mellékolthár, a burkolatok és a keresztút stációi, a padok és székek. 1889-ben kiépült a meglegevegős fűtésrendszer.

A székesegyház első orgonája 1892-ben készült el; ezt 1930-ban váltotta a ma is meglévő, a temesvári Wegenstein Lipót és Fiai Orgonagyár által épített orgona. Az első koncertet Franz Xaver Dressler adta november 13-án, Mária román királyné és a Bukaresti Konzervatórium George Enescu vezette számos tanára jelenlétében. A különleges orgonának és a kivételes akusztikának köszönhetően a templom számos jelentős zenei eseménynek adott otthont. Megannyi neves szólista mellett fellépett a székesegyházban többek között a Madrigál Nemzeti Kamarakórus Marin Constantin vezényletével, az Ambronay-i Barokk Együttes, a Bukaresti Nemzeti Zeneművészeti Egyetem BAROCKeri Zenekara Adrian Buciu vezényletével, a Rádió Akadémiai Kórusa Dan Mihai Goia vezényletével, a

Rádió Kamarazenekara Horia Andreescu vezényletével, valamint a Szent Efrém Férfikar.

1948-ban itt szentelték püspökké Anton Durcovicit, aki a kommunista börtönökben halt vértanúhalált és 2014-ben boldoggá avatták. Az érseki szék politikai okokból harminc évig betöltetlen volt; csak 1984-ben nevezték ki apostoli adminisztrátorrá Ioan Robut, Bukarest jelenlegi érsek-metropolitáját. Ioan Robu 1990-ben kapta meg érseki kinevezését, beiktatása Angelo Sodano jelenlétében volt. Ugyanazon év május 1-jén Kalkuttai Szent Teréz is ellátogatott a székesegyházba, és nővérei le is telepedtek ott, hogy árva gyermekekkel foglalkozzanak. A templom többször szenvedett földrengéskárokat, a legsúlyosabbakat az 1977-

es romániai földrengésben, amikor a belső berendezés jelentős része is elpusztult.

1999. május 8-án Szent II. János Pál pápa romániai látogatása részeként részt vett a székesegyházban bemutatott görögkatolikus rítusú szent liturgián. Romániai látogatása keretében 2019. május 31-én Ferenc pápa római katolikus szentmisét celebrált a Szent József-székesegyházban.

Plébániáját 1895-ben hozta létre Otto Zardetti érsek. Eredetileg Bukarest területének körülbelül a felére terjedt ki. Újabb plébániák alapítása révén ez lecsökkent, mára nagyjából a belvárost foglalja magába. Külön plébániaépülete nincs, papjai a püspöki palotában laknak. A plébánia területén működnek a Gyermek Mária Kongregáció nővérei.

MAGYAR KATOLIKUS ÉLET BUKARESTBEN

A bukaresti Sancta Maria Gratiarum (Kegyelemek Nagyasszonya-) plébánia-templom, közismert nevén a Barátok temploma a román főváros legrégebb katolikus temploma. Hétköznapokon háromszor, vasárnap hatszor miséznek benne. A plébánián román, magyar és spanyol közösség működik.

A magyar közösség lelkipásztora 2009 óta a csángó Tâmpu Cristinel atya, korábban az erdélyi Páll Antal szolgált itt. Magyar nyelvű szentmisék szerdán 18 órától

és vasárnap 9 órától vannak; a vasárnap szentmisén átlagosan mintegy kétszázan vesznek részt. Az ünnepekre megtelik a templom; a karácsonyi vigília mellett Ioan Robu érsek jóváhagyásával 2013 óta a húsvéti vigíliát is ünneplik magyarul. A szentmiséken kántor és kórus szolgál. Az elsősorú a magyar nyelvű mise keretében tartják, 2015-ben a bérmálás szentségét is magyarul szolgáltatta ki Böeskei László nagyváradi püspök.

Tâmpu Cristinel:

„Kisebbségben vagyunk, mégis nagy dolgokat művelünk”

A moldvai csángó származású Tâmpu Cristinel atya személyében a magyar nyelvet tökéletesen beszélő pásztoruk van a bukaresti magyar katolikusoknak.

Cristinel atya 1977. december 9-én született a Bákó megyei Diószénben. „Szeretettel, vallásos családból származom, a szüleimmel minden vasárnap részt vettünk a szentmisén. Otthon magyarul beszélünk, azt a régi, úgymond csángó nyelvet” – emlékezett vissza egy interjúban. Az irodalmi magyar nyelvet Magyarországon tanulta meg, ahová azoknak a közeli embertársainak a jóakarataiból került, akik hittek benne. 1998-ban Gödöllőn érettségizett. „Kiskoromtól fogva optimista és törekvő ember vagyok, szeretek harcolni és megtenni mindent azért, hogy a megszerzett tudásommal és műveltségemmel segítsem az emberiséget. Ez az út egyáltalán nem volt könnyű, azonban Isten mellett állt, és vele együtt sikerült elérnem, hogy ne okozzak csalódást azoknak, akik elejétől fogva támogattak” – mondja Cristinel atya. Mint magyarázza, felnőttként kutatni kezdte a hit alapjait, magyarázatot keresett a hit jelenségére. Elmélyültek az imádságai, a misztikusok által megismerte az elmélkedést, a szemlélődést. Elkezdte megélni a liturgikus évet, eleinte egyedül, majd a máriabesznyői kapucinus szerzetesek vezetésével. Ezáltal letisztult a lelke és felkészült a hívásra. Teológiai tanulmányait 1998 és 2002 között a iași-i (Jászvásár, Moldova) szemináriumban, majd 2002 és 2005 között egy ösztöndíjnak köszönhetően Spanyolországban, Toledóban végezte. Iași-ban szentelték pappá 2005. június 29-én. Ezt követően, 2009 augusztusáig a bukaresti Szent József-székesegyházban volt káplán, azóta pedig a bukaresti magyar római katolikus közösség lelkészeként szolgál a Barátok templomában.

„Bukarestben mi, katolikusok kisebbségben vagyunk, mégis nagy dolgokat művelünk, ha összefogunk Istenben. Például egyre több körmenetet szervez az érsekség: Virágvasárnap, Úrnapiján. Ezeket az alkalmakon látszik igazán, mennyi ka-

tolikus él Bukarestben” – nyilatkozta egy helyütt. Hívei szétszórtan, Bukarest különböző városrészeiben laknak, egymástól óriási távolságokra. „Vannak ugyan kis szigetek, több család egy-egy lakóegységben, de alapjában véve ez a közösség akkor van együtt, amikor közösen imádkozunk vagy valamilyen rendezvényen veszünk részt” – meséli, hozzátéve, hogy a sokféleség nehézséget is jelent. Nem könnyű megtalálni a közös hangot úgy, hogy a közösségben bihariak és székelyek is vannak, sőt nincs olyan erdélyi tájegység, amelynek ne volna ott képviselője. Társadalmi háttérük is változatos: akadnak közöttük városiak és falusiak, egyetemi oktatók és kétkezi munkások, egyetemisták és multinacionális cégek alkalmazottai, tősgyökeres bukarestiek és magyar diplomaták. „De pontosan ettől a sokszínűségtől olyan szép és érdekes a munkám! Sokat tanulok tőlük” – teszi hozzá Cristinel atya.

Békeidőben sokat zárandokolnak, Moldvába, Erdélybe, Magyarországra. A csíksomlyói búcsún is évről évre együtt imádkoznak az odasereglett zárandokokkal. „Helyünk van a Szűzanya lábánál, odavár mindannyiunkat szeretettel, és mi megyünk is hűségesen, minden évben” – hangzanak az atya szavai, aki hívei gondozása és a közösség építése mellett a tapasztalatok cseréjén, partneri kapcsolatok kialakításán is munkálkodik – és meleg üdvözlét, testvéri szeretetét küldi a világ összes magyar római katolikus hívőjének.

Összeállította: Varga Gabriella

ELHUNYT BÁRÓ GELSEY VILMOS (1921–2021)

Az angliai Magyarok Nagyasszonya Római Katolikus Főlelkészség és az Angliai Római Katolikus Magyarok Egyesülete megrendült lélekkel tudatja, hogy Báró Gelsey Vilmos (William de Gelsey) életének 100. évében, szentségeiben megerősödve, 2021. február 26-án visszaadta a Teremtőnek a lelkét.

William de Gelsey báró 1921 decemberében született Bécsben, de a második világháború kitöréséig Budapesten nevelkedett. A Királyi Egyetemi Katolikus Gimnáziumban végezte tanulmányait, majd apja nyomdokain haladva nemzetközi tanulmányokat folytatott és a Cambridge-i Egyetemen kapott MA diplomát természettudományokból. Először ipari tapasztalatokat szerzett, amelyet menedzsment-tanácsadás követett. Végül 1960-ban fordult a befektetési bankok világa felé, amelyben halála napjáig dolgozott. Több mint hat évtizedes bankári karrierje során a világ minden szegmensében tisztelet övezte személyét, valamennyi partnere elismeréssel adózott tudása előtt.

Gelsey Vilmos fáradozásainak köszönhetően kapta vissza épületét és

kezde meg újbóli működését a Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium, amelynek egykor ő is diákja volt. Ezt követően is folyamatosan komoly mértékben támogatta az iskola felújítását

A kép 2017-ben, a május 9–13. közötti londoni papi konferencia alkalmával készült, amikor Báró Gelsey Vilmos vendégül látta a találkozó résztvevőit

és működését. Munkájának elismeréséért II. János Pál pápa 2005-ben a Nagy Szent Gergely Rend Parancsnoki Fokozatával tüntette ki.

Az angliai magyar főlelkészséget rendszeresen támogatta anyagilag. 2014-ben Szent István-díjban részesült.

Történt egyszer, pár évvel ezelőtt, amikor még Báró Gelsey Vilmos jó

egészségnek örvendett: már 96 éves volt és elkísérhettem a közeli templomba a szentmisére, ahová ő minden vasárnap átment. A szentmisét elhunyt Sándor testvéreért mutatták be. Szentáldozás után letérdelt, megkapaszkodva az áldoztató-rácsban percekig keresztül csendben imádkozott. Aztán később, amikor a teste már törekenyebb lett és az ágyhoz volt kötve, pláne a járvány ideje alatt, minden hétfői és pénteki napon meglátogattam. Nem üres kézzel mentem hozzá, hanem vittem az Oltáriszentséget, amelyből élete végéig táplálkozott. Ez volt számára a mennyei manna, vagyis maga az Úr Jézus Krisztus.

Elhunyt Báró Gelsey Vilmos lelki üdvéért 2021. március 7-én, nagybőjt 3. vasárnapján 11 óra 30 perckor szentmisét mutattunk be Londonban a Szent István Ház Mindenszenty termében.

Imádkozunk Egyházunk jötevéjéért, hogy nyerje el azt a jutalmat, amelyet Krisztus a könyörülő testvéri szeretettel megvalósító követőinek ígért. Nyugodjék békében!

János atya Londonból

BELÉNYESI JÓZSEF AZ ÚJ FRANKFURTI MAGYAR LELEKÉSZ

A Limburgi Püspökség Lelkipásztori Szolgálatok Hivatalának vezetője, Hildegard Wustmerka arról értesítette a napokban Merka János müncheni magyar plébánost, németországi magyar főlelkészt, hogy Takács Pál aktív szolgálatból való visszavonulását követően Belényesi József, a mainzi egyházmegye papja készségesnek

mutakozott a frankfurti Szent Erzsébet Magyar Katolikus Plébániaközösség vezetésének átvételére. A mainzi püspökség közös megegyezés alapján jóváhagyta számára a frankfurti szolgálatot 2021. május 1-jétől kezdődően. A megbízatás öt évre szól, a meghosszabbítás lehetőségével.

Belényesi József atya 1976. augusztus 20-án született Erdélyben, a Székely Megyei Medgyesén. Az elemi és a középiskolát szülővárosában, teológiai tanulmányait pedig Gyulafehérváron és az Eichstätti Katolikus Egyetemen végezte. 2005. július 9-én Mainzban szentelte pappá Karl Lehmann bíboros a helyi egyházmegye szolgálatára. Ezt követően lelkipásztori szolgálatot teljesített Wormsban, Bensheimben és Darmstadtban.

Köszöntjük őt a diaszpóra magyar nyelven szolgáló lelkipásztorai között!
Szerkesztőségünk

Köszönjük az Országos Széchényi Könyvtárnak!

ELKÉSZÜLT ÉS TELJESSÉ VÁLT LAPUNK EPA-ARCHÍVUMA

Kiadóhivatalunk, a Misszió Média Lap- és Könyvkiadó Kft. ügyvezetője 2020. június 9-én fordult az Országos Széchényi Könyvtárhoz, felvetve a kérdést, hogy milyen feltételekkel és milyen módon jöhetne létre a több mint félszázados története során Svájcban, Németországban és Magyarországon kiadott *Életünk* újság 52 évfolyamnyi nyomtatott kiadásának online adatbázisa, illetve papír alapú gyűjteménye. Szinte példa nélküli segítő- és együttműködési készséget tapasztaltunk a Gyűjteményszervezési Igazgatóság E-könyvtári Szolgáltatások Osztályának vezetője, Moldován István; a Gyarapítási és Allomány-nyilvántartó Osztály vezetője, Kaposvári Éva; és az ugyancsak teljes szívvel, jóakarattal és szolgálatkészségével mellettünk álló ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR Ipcs Eszter EPA-könyvtáros, az Információ- és Tartalomszolgáltatási Főosztály, Digitális tartalom-fejlesztési és -szolgáltatási Osztályának munkatársa részéről – és alig három hónap múlva, 2020. szeptember 7-én Ipcs Eszter már azzal a jó hírrel örvendeztetett meg bennünket, hogy elkészült az *Életünk* újság EPA-archívuma. Ez az archívum akkor persze még nagyon-nagyon hiányos volt, hiszen az első három évtizednyi anyag (újra)digitalizálásra várt (az A3-as méretű újság Funke Attila által A4-es méretben elvégzett szkennelését nem tudtuk használni; de e helyütt is köszönjük neki sok éves munkáját és az ügy előmozdítására tett mindenkori törekvéseit, erőfeszítéseit).

Ipcs Eszterrel folytatott több hónapi közös együttműködésünk, de legfőképpen az OSZK Digitalizáló Osztályán elvégzett hallatlanul nagy munka és az azt követő, Marcin Mirski Digitális tartalom-fejlesztési és -szolgáltatási Osztályának munkatársa által elvégzett

anyagfeldolgozás elvezetett a nagyszerű eredményhez: 2021. január közepére kiteljesedett az *Életünk* újság EPA-archívuma! Itt érhető el: <https://epa.oszk.hu/04000/04031>.

Ami pedig a papíralapú gyűjteményünk kiteljesítését illeti, Kaposvári Éva, a Gyarapítási és Allomány-nyilvántartó Osztály vezetője 2020 nyarán a következőkről tájékoztott: a nemzeti könyvtár arra törekszik, hogy a hungarika folyóiratok teljes állományát összegyűjtse, egyrészt az archiválási kötelezettség miatt, másrészt a szolgáltatási célból fakadóan. Archiválás céljából elsősorban az eredeti megjelenési formát gyűjtik, szolgáltatási szempontból pedig a jó minőségű elektronikus változat a hasznosabb, különösen ha távolról elérhető, vagyis jogtisztán szolgáltatható és ha teljes szövegű visszakeresést tesz lehetővé.

Az osztályvezető elmondta: az *Életünk* újságot két példányban gyűjtik a kezdetektől, az egyik példányt *archiválisként*, azaz *muzeálisként* kezelik, a másik az úgynevezett *mozgatható* példány, amit az olvasók kezükbe vehetnek.

Az *Életünk* újság 1994 utáni évekbeli kiadásai jelenleg mindkét példányon meglehetősen hiányosak, ezek pótlásán is folyamatosan dolgozunk, azonban nem fogjuk tudni a gyűjteményt kiteljesíteni a korábbi kiadók segítségével. Erre feltétlenül számíthatunk, és igen nagy a valószínűsége annak is, hogy papíralapú kiadásunk Országos Széchényi Könyvtárban meglévő gyűjteményének kiteljesítéséhez olvasóink segítségét is kérni fogjuk.

Még egyszer köszönjük az Országos Széchényi Könyvtár munkatársainak a kiváló együttműködést!

Szerkesztőségünk nevében:
Varga Gabriella

Napjaink

A Kanadai Magyar Diaszpóra családi havilapja

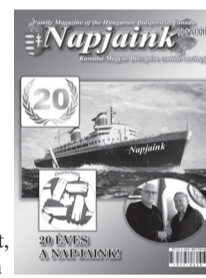
32 színes oldalon megjelenik minden hónap második felében.

Felelős szerkesztő: Móricz Lajos

Évi előfizetés:

Kanadában \$50.00, külföldre \$100.00 (11 szám, a július-augusztusi összevont)

2189 Peters Road West Kelowna, BC V4T 2C3
Tel.: 001/250-768-0997
E-mail: moriel@telus.net, napjainkOK@gmail.com

Köszönjük a támogatást:

• Leitner Susanna: 50 EUR

Hozzánk való jóságát Isten fizesse!

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Apróhirdetés:

Keret, fénykép nélkül: 30 HUF vagy 0,10 EUR/betű
Keret: 3000 HUF vagy 10 EUR
Fénykép: 6000 HUF vagy 20 EUR
Többzori hirdetés esetén kedvezmény.

Nagyhirdetés és PR-cikk:

Teljes oldal: 400 e HUF vagy 1100 EUR
Féloldal: 300 e HUF vagy 800 EUR
Negyedoldal: 200 e HUF vagy 500 EUR
Többzori hirdetés esetén kedvezmény.

Címlapon:

H. Memling: Kálvária triptichon részlete, 1480. Szépművészeti Múzeum

Kövessen minket a világhálón is:
www.eletunk.net
www.facebook.com/eletunkujag

Lapunk megjelenése megvalósult a Magyar Kormány támogatásával. A Bethlen Gábor Alap hozzájárult a kiadónk működésével és ezzel a lapunk fenntartásával kapcsolatos költségekhez.

ÉLETÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MISSZIÓ MÉDIA LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ KFT.
H-1165 Budapest, Zsemlekes út 25/A. I. 5.
Telefon: +36 70 635 7064
E-mail: szerkesztoseg@eletunk.net
Honlap: www.eletunk.net
www.facebook.com/eletunkujag

Felelős kiadó és főszerkesztő:
Varga Gabriella

Felelős szerkesztő:
Vencser László

Szakmai tanácsadó:
Sajgó Szabolcs SJ, Szöcs Csaba,
Varga János, Vértesaljai László SJ

Munkatársak:
Dancs Rózsa, Hiba György SJ, Horváth Enikő,
Kovács Péter, Puss Sándor SJ, Schenk Angyalka,
Sebestyén Péter, Szabó Ferenc SJ, Vincze András

ELŐFIZETÉS:

közvetlenül a kiadónál vagy az európai magyar lelkészségeken keresztül

Előfizetés a 2021. évre közvetlenül a kiadónál:
35 EUR/év, 7000 HUF/év

Digitális változat:
20 EUR/év vagy 6000 HUF/év.

Bankszámlaszámunk:

MISSZIÓ MÉDIA KFT.

Magyarországon:
OTP BANK 11716008-22527699

Külföldről:
OTP Bank
IBAN: HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
SWIFT (BIC) azonosító: OTPVHUHB

Nyomdai előkészítés:
Eber Tamás

Nyomtatás:
Micropress Kft.
H-3434 Mályi, Kistokaji út 5.

ARANYMISÉJÜKET ÜNNEPLIK

Cserhádi Ferenc atyát, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspököt kilenc évfolyamtársával együtt ötven évvel ezelőtt, 1971. április 18-án szentelte pappá a gyulafehérvári székesegyházban Isten Szolgája Márton Áron püspök.

Márton Áron püspök 1971-ben három alkalommal szentelt papokat: először tíz kispapot a gyulafehérvári székesegyházban 1971. április 18-án, Fehérvásárnap; majd 1971. június 29-én, Szent Péter és Pál apostolfejedelmek ünnepén szentelte Turcanu Pétert a Bukaresti Főegyházmege szolgálatára (ő azóta is ott tevékenykedik); 1971. szeptember 12-én, Mária Nevének ünnepén pedig Ditróban pappá szentelte a Rómában tanulmányait folytató Szabó Árpádot (született Ditróban, a Passaui Egyházmegye papja, jelenleg nyugdíjasként Salzweg településen él) és Vencser Lászlót, lapunk felelős szerkesztőjét (ő is Ditróban született, jelenleg a Linzi Egyházmegye Lelkipásztori Hivataltala Idegnyelvi Pasztorációs irodájának a vezetője, korábban ausztriai országos igazgató).

Az ötven évvel ezelőtti, 1971. április 18-i gyulafehérvári papszentelésen egy szatmári, egy temesvári, két nagyváradi és hat gyulafehérvári egyházmegyes papot szentelt a boldog emlékeztető püspök. „Gyarlók vagyunk, a hivatásunkat sohasem tudjuk méltóképpen ellátni, mégis feladatunk marad, hogy a világban életünkkel képviseljük az ember természetfölötti rendeltetését. A világnak szüksége van arra, hogy ne csak prédikációkat halljon, hanem emberek életén megvalósulva lássa annak a láthatatlan világnak a valóságát, erejét és szépségét, amelyet a vallás hirdet. ... Ha azt akarjuk, hogy a szorongás között élő világ megsejtsen Isten és Krisztus végtelen tiúkat, osztoznunk kell egész életünkkel az emberiség mostani sorsában. Hogy az emberek el tudják hinni, hogy Isten szereti őket; hogy hinni tudjanak abban, hogy a munkában elcsigázott ember az Istennel való kapcsolatból erőt meríthet; hogy elhiggyék, hogy az ő jelentéktelennek látszó életükből épül a jövő élet dicsősége, a papoknak részt kell venniük testvéreik minden gondjában szeretettel, önzetlenül,

őszintén” – mondta nekik akkor Márton Áron. Erdély nagy püspöke a Szatmári Egyházmegye szolgálatára ezen a napon szentelte pappá Cserhádi Ferencet, aki Túrterebesen született és jelenleg a külföldi magyar katolikusok püspöke. A Temesvári Egyházmegye szolgálatára szentelte pappá Márton Áron az Aradon született Sándor Tivadart, jelenleg Arad-

Gáj-i plébánost. A Nagyváradai Egyházmegye szolgálatára a nagyváradi születésű és 2013-ban elhunyt Kolozsvári István (2013. április 17-én helyezték végső nyugalomra, a nagyváradi Szent Orsolya-templom kriptájában várja a feltámadást), valamint a szintén nagyváradi születésű Pálos István kanonok, a nagyváradi székesegyház káptalanjának tagja részesült a püspök kézrátétele által a papság szentségében.

A felszentelt gyulafehérvári egyházmegyes papok között volt Ambrus Vilmos – ő Sepsiszentgyörgyön született, jelenleg főesperes-plébános Marosludason; Ferencz István, született Gyergyószentmiklóson, jelenleg kiscigó nyugdíjasként a marosvásárhelyi Keresztelő Szent János-plébánián szolgált; Gábor Zoltán, született Karcfalván (Csiknagboldogasszonyban), jelenleg szépvízi plébános és az örmény katolikusok lelkipásztora is; László András, született Szőkefalván, jelenleg Újtusnád plébánosa; Sáska Jenő, született Ditróban, a szamosújvári örmény szertartású katolikusok plébánosa volt, 1998. október 22-én elhunyt, a gyergyószentmiklósi örmény temetőben nyugszik; és Siklódi Sándor, aki szintén Ditróban született, utóbb Cleveland magyar híveinek volt a plébánosa, 2013. július 31-én halt meg, örök álmát Clevelandben alussza.

ÁTADTÁK A HIT PAJZSA-DÍJÁT

A kommunizmus áldozatainak emléknapja alkalmából évente odaítélt Parma fidei – Hit pajzsa elismerést annak egyik alapítója, Horváth Béla volt kispapja, Borsos József, Botfai József Levente, Imre János Csanád, Temesvári Károly Benedek, Tölgyes Tibor Kálmán és Udvarnok László István a kommunizmusban lett a rend tagja. Lelkiségiüket nyilvánosan nem vállalhatták föl, hivatásukat pedig csak plébánosként gyakorolhatták az államhatalom által meghatározott településeken.

Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek a díjátadáson levetített laudációjában elmondta: a kommunista diktatúra idején fölsozlott szerzetesrendek többsége nem mert új tagokat fölvenni. A magyar alapítású pálos rend azonban kivételnek számított és már 1960-ban több fiatal belépett titokban a rendbe. Így a most kitüntetett Udvarnok László István is már pálosként kezdte meg tanulmányait az esztergomi szemináriumban, ahol azonban kispaptársai – köztük maga a bíboros – sem tudták róla, hogy szerzetes. Erdő Péter elmondta: az egyházmegyében évtizedekig szolgáló pap – mint később kiderült – titokban tartotta a kapcsolatot szerzetesi közösségével. Hozzátette: azt is csak a rendszerváltozás után tudták meg, hogy Udvarnok Lászlót rendtársa, Arató László perében többször beidézték és az állambiztonság is megpróbálta őt beszervezni, eredménytelenül.

Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára korábban felvett köszöntőjében hangsúlyozta: a kitüntetettek példát mutatnak arra, hogy minden időszakban, minden körülmények között „szükséges a keresztény értékek megvalósítása, továbbadása és sajnos sok esetben újra és újra a megvédése is. Az államtitkár szövegéről is: a kommunizmus idején, az ötvenes években kezdődött és évtizedeken keresztül, még a '80-as években is folytatódott az egyházüldözés. „Mégis itt vagyunk”, mégis újra élnek a feleketek és az emberek több mint 80 százaléka értéknek tartja a kereszténységet. Mint mondta, ez bizonyítja, hogy hitük miatt üldözöttek áldozata, vértanúságuk, börtönben töltött, üldözöttségben megélt éveik nem voltak értelmetlenek. Nem volt hiábavaló a pálos szerzetesek küzdelme és a határon túli magyar egyházak szenvedése sem, akiket kétszeresen, ma-

gyar nyelvükért és kereszténységükért is üldöztek.

Sajgó Szabolcs a pálos szerzeteseket méltatva ismertette: a hat kitüntetett, Borsos József, Botfai József Levente, Imre János Csanád, Temesvári Károly Benedek, Tölgyes Tibor Kálmán és Udvarnok László István a kommunizmusban lett a rend tagja. Lelkiségiüket nyilvánosan nem vállalhatták föl, hivatásukat pedig csak plébánosként gyakorolhatták az államhatalom által meghatározott településeken.

Sajgó Szabolcs a kitüntetett 82 éves Jakab Gáborról azt mondta: a Gyulafehérvári Főegyházmege legidősebb aktív papja a mai napig egyszerre három templomot lát el. Hosszú élete és csaknem 60 évnvi papi szolgálata alatt a fé-

lelem sosem tartotta vissza attól, hogy jót tegyen. Mindig azt cselekedte, amit a lelkiismerete diktált „Jézusért, az egyházáért, a népéért és a másik emberért, került, amibe került” – fogalmazott Sajgó Szabolcs.

A Parma fidei – Hit pajzsa díjat 2002-ben alapította Horváth Béla volt kispapja, Borsos József és a 2008-ban elhunyt Gyurkovics Tibor író. Olyan papoknak, szerzeteseknek ítélik oda minden évben, akik a kommunista diktatúra alatt is hűségesek maradtak hitükhöz. Az elismeréssel járó vörösrézpajzs Madarassy István ötvösművész munkája. (Magyar Hírlap / MTI; Fotó: MH / Papajcsik Péter)

Az évfolyamtársak évente megtartják hagyományos találkozójukat, mindig más-más társuk szervezésében. Az itt látható fénykép 2015-ben az újusnádi találkozón készítette Szócs Levente (balról jobbra: László András, Sándor Tivadart, Pálos István, Vencser László,

Cserhádi Ferenc, Ambrus Vilmos, Gábor Zoltán, Ferencz István).

Az áprilisban aranymiséjüket ünnepelőknél szeretettel gratulálunk és további életükre, szolgálatukra a Jóisten bőséges áldását kívánjuk!

Szerkesztőségünk

MEGTARTOTTÁK A HÉTVÉGI MAGYAR ISKOLÁK NEGYEDIK TALÁLKOZÓJÁT

Online rendezte meg idén a Hétfévi Magyar Iskolák Találkozóját a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága. A 2021. február 26-án tartott eseményre 200 iskolavezetőt hívtak meg, akik nem kevesebb, mint harmincöt országot képviseltek.

Nehéz ma olyan diaszpóratereletet találni, amelyet a nemzetpolitika az elmúlt években ne ért volna el, a magyar szervezetekkel, közösségekkel, mentorokkal napi szintű kapcsolatot tartanak, a világ magyar közösségeinek rendszerszintű támogatását valósították meg az elmúlt években – emelte ki a Miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkára a hétfévi magyar iskolák online találkozásán február 26-án. Potápi Árpád János jelezte, hogy a diaszpóra magyarságát felkaroló Körösi Csoma Sándor- és a szórványmagyarságot támogató Petőfi Sándor-programot is, megváltozott formában szeretnék majd újraindítani. A felhívásokat várhatóan a nyár folyamán teszik közzé és szeptemberben indulhatnak újra a programok – közölte.

Az államtitkár emlékeztetett: a Magyar Állandó Értekezlet döntése nyomán 2021 a nemzeti újakezdés éve, de idén nemcsak egy tematikus évet valósítanak meg, hanem tematikus hónapokat is hirdettek.

Január a sport, február a gyermekegészség, március a közösségek hónapja volt. A folytatásban az oktatás és a kultúra mellett számos egyéb program is terítékre kerül – ismertette. Beszámolt arról is, hogy jelenleg 82 nemzeti jelentőségű intézményt és 12 nemzeti jelentőségű programot támogatnak, az utóbbin keresztül összesen 192 tevékenység megvalósítását segítik.

A nemzetpolitikai államtitkár szövegéről is, hogy az identitást megőrző programokat segítő nyílt pályázat mellett kiírják a Szülőföldön magyarul! programot és zajlik a Kárpát-medencei óvodafejlesztési program is. Eddig három ütemben 850 bölcsőde és óvoda építéséhez, fejlesztéséhez, felújításához járult hozzá a magyar kormány.

Amennyiben az év második felében a rendezvényeket, fesztiválokat újra meg lehet tartani, akkor ezeket is támogatni fogják – jelezte.

Potápi Árpád János vázolta, hogy men-

torhálózatot építenek ki a Kárpát-medencében. Ez a Vajdaságban már megtörtént, most zajlik a kialakítása Erdélyben. Folytatódik a családok támogatása is és szeretnék a nyári táborokat is megtartani.

Szilágyi Péter, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős miniszteri biztosa arról beszélt, hogy számos kifejezetten az ifjúságot megcélzó program elindítását tervezik. Kitért arra is: a hétfévi magyar iskolák találkozója 2018-ban indították el, akkor 22 országból voltak jelen, most 35 ország képviselteti magát. Sok esetben jelentősebb a hétfévi magyar iskolákban résztvevők köre online, mint a személyes formában tartott oktatási formák – mondta, megjegyezve: Chilében például megnégyszereződött a magyar nyelvi kurzuson részt vevők száma. Jelezte: 250 hétfévi iskoláról tudnak jelenleg a diaszpórában, ilyen új iskola indult Norvégiában, Olaszországban. Külön örömmel nevezte, hogy új diaszpóraszervezetek jöttek létre Paraguayban és Kolumbiában. Utóbbinak szintén lesz külön magyar iskolája – közölte.

Nagy siker a pedagógusexpo, mondta, hozzátéve: októberben tartják meg a rendezvényt, a különböző joggyakorlatokat

tekintik át, a programon a külföldi magyarok ingyenesen vehetnek részt. Elinult a felsőoktatási ösztöndíjprogram is a külügyi tárca és a Tempus Közalapítvány lebonyolításában. A felhívásra 158 pályázat érkezett 39 országból, jelentős részük angol nyelvű képzést választott. A pályázatok elbírálása zajlik.

A diaszpóratáboroztatást a Rákóczi Szövetséggel közösen szintén folytatni szeretnék a járvány után, a 2021-es táborok programterve már elérhető – jelezte Szilágyi Péter. A diaszpóra számára meghirdetett nyílt pályázatokról szólva arról tájékoztatott, hogy 2021. március 15-től civil, egyházi szervezetek és hétfévi iskolák kérhetnek támogatást. Ismertette: 2018 és 2020 között több mint 900 kezdeményezést tudtak támogatni, a mostani felhívás első körében működésre, fejlesztésre és eszközbeszerzésre lehet majd forrást kérni.

(kulhonimagyarok.hu / MTI)

Lapunk megjelenése:

